

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ
ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Освітній ступінь ***Магістр***

на тему: **«Оцінка фінансового стану товариства з обмеженою відповідальністю «АЛЪЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області та шляхи його покращення»**

Виконала: студентка II курсу, групи Фін – 71з

Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр і назва)

Панат Галина Михайлівна

Керівник: Колодій А.В.
(Прізвище та ініціали)

Рецензент: Кузьма В.В.
(Прізвище та ініціали)

ДУБЛЯНИ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ
ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА **Фінансів, банківської справи та страхування**

Освітній ступінь **Магістр**

Спеціальність **072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”**
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

(підпис)

к.е.н., доцент **Грицина О.В.**

(звання, ступінь, прізвище та ініціали)

« _____ » _____ **2024 року**

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Панат Галині Михайлівні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1.Тема роботи : «Оцінка фінансового стану товариства з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області та шляхи його покращення»

Керівник роботи Колодій Андрій Володимирович, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджена наказом ЛНУП від “ 08 ” березня 2024 р. № 171 / к-с

2.Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи 05. 12. 2024 р.

3.Вихідні дані для кваліфікаційної роботи: статистичні дані, аналітичні записки, річні звіти за 2021-2023 рр.

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Сутність і особливості оцінки фінансового стану підприємств

1.2. Інформаційні аспекти оцінки фінансового стану підприємства

1.3 Методика дослідження

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ

2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АЛЬЯНС ПАК» СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТзОВ
«АЛЬЯНС ПАК»

2.2 Аналіз майнового стану підприємства

2.3 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства

2.4 Аналіз фінансової стійкості підприємства

- 2.5 Оцінка показників ділової активності
- 2.6 Аналіз показників рентабельності підприємства
- 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ
- 3.1 Прогнозування фінансових показників та їх вплив на стійкість підприємства
- 3.2 Основні напрями забезпечення фінансової стійкості
- 3.3 Напрями поліпшення фінансового стану підприємств
- Висновки та пропозиції
- Список використаних джерел

5. Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки

6. Дата видачі завдання “ 11 ” березня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури по темі кваліфікаційної роботи. Написання аналітичного огляду. Вивчення об'єкту. Аналіз існуючого стану об'єкта дослідження.	11.03.2024
2.	Розробка перспективного рішення та його обґрунтування (написання перспективної частини; виготовлення планової основи для основного варіанту роботи).	25.09.2024
3.	Розробка та обґрунтування пропозицій щодо реалізації роботи. Написання основної та прогнозової частини роботи, висновків і пропозицій. Редагування та оформлення кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи та інших графічних матеріалів, які представляються до захисту в ЕК).	15.11.2024
4.	Кінцеве оформлення кваліфікаційної роботи (здача кваліфікаційної роботи керівнику; виправлення його зауважень; здача кваліфікаційної роботи на рецензування; кінцеве оформлення ілюстративних матеріалів, таблиць).	02.12.2024
5.	Підготовка до захисту в ЕК. Попередній захист на випускній кафедрі (написання доповіді й погодження її з керівником кваліфікаційної роботи).	06.12.2024

Студент

(підпис)

Панат Г.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Колодій А.В.

(прізвище та ініціали)

Анотація

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню фінансового стану підприємства та розробці рекомендацій щодо його покращення. У теоретичній частині роботи розглянуто сутність фінансового стану підприємства, основні підходи до його оцінки. Визначено роль інформаційного забезпечення у процесі оцінки фінансового стану та наведено методики, які дозволяють проводити комплексний аналіз фінансових показників.

Також, виконано оцінку фінансового стану підприємства, що включає оцінку майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності. На основі отриманих результатів визначено основні проблеми, що впливають на фінансову стабільність і ефективність діяльності підприємства.

У заключній частині роботи запропоновано шляхи покращення фінансового стану підприємства. Запропоновано заходи щодо забезпечення фінансової стійкості та напрями поліпшення фінансового стану підприємств.

Кваліфікаційна робота має наукове і практичне значення для забезпечення стабільного розвитку підприємств у сучасних ринкових умовах.

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансової стійкості, ліквідність, платоспроможність, рентабельність, майновий стан, ділова активність, ефект фінансового важеля.

Annotation

The qualification work is devoted to the study of the financial condition of the enterprise and the development of recommendations for its improvement. The theoretical part of the work considers the essence of the financial condition of the enterprise, the main approaches to its assessment. The role of information support in the process of assessing the financial condition is determined and methods are provided that allow for a comprehensive analysis of financial indicators.

Also, an assessment of the financial condition of the enterprise was performed, which includes an assessment of the property condition, liquidity, solvency, financial stability, business activity and profitability. Based on the results obtained, the main problems affecting the financial stability and efficiency of the enterprise were identified.

In the final part of the work, ways to improve the financial condition of the enterprise are proposed. Measures to ensure financial stability and directions for improving the financial condition of enterprises are proposed.

The qualification work has scientific and practical significance for ensuring the stable development of enterprises in modern market conditions.

Keywords: financial condition, financial stability analysis, liquidity, solvency, profitability, property status, business activity, financial leverage effect.

УДК 658.15:658.14(477.83)

«Оцінка фінансового стану товариства з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області та шляхи його покращення». Панат Г.М. Кваліфікаційна робота. Кафедра фінансів, банківської справи та страхування. – Дубляни, ЛНУП, 2024, 89 ст. текст. част., 12 табл., 4 рис., 43 літературні джерела.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню фінансового стану товариства з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» та розробці рекомендацій щодо його покращення. У теоретичній частині роботи розглянуто сутність фінансового стану підприємства, основні підходи до його оцінки. Визначено роль інформаційного забезпечення у процесі оцінки фінансового стану та наведено методики, які дозволяють проводити комплексний аналіз фінансових показників.

У другому розділі виконано оцінку фінансового стану підприємства, що включає оцінку майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності. На основі отриманих результатів визначено основні проблеми, що впливають на фінансову стабільність і ефективність діяльності підприємства.

У заключній частині роботи запропоновано шляхи покращення фінансового стану підприємства. Запропоновано заходи щодо забезпечення фінансової стійкості та напрями поліпшення фінансового стану підприємств.

Кваліфікаційна робота має наукове і практичне значення для забезпечення стабільного розвитку підприємств у сучасних ринкових умовах.

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансової стійкості, ліквідність, платоспроможність, рентабельність, майновий стан, ділова активність, ефект фінансового важеля.

ЗМІСТ

ВСТУП	
1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ.....	9
1.1. Сутність і особливості оцінки фінансового стану підприємств.....	9
1.2. Інформаційні аспекти оцінки фінансового стану підприємства.....	14
1.3. Методика дослідження.....	20
2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АЛЬЯНС ПАК» СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	25
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК»	25
2.2. Аналіз майнового стану підприємства.....	28
2.3. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства	43
2.4. Аналіз фінансової стійкості підприємства	48
2.5. Оцінка показників ділової активності	53
2.6. Аналіз показників рентабельності підприємства	58
3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ	64
3.1. Прогнозування фінансових показників та їх вплив на стійкість підприємства	64
3.2. Основні напрями забезпечення фінансової стійкості	72
3.3. Напрями поліпшення фінансового стану підприємств	79
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Аналізуючи діяльність підприємств, слід підкреслити, що її ефективність базується на чітко організованій системі управління, яка забезпечує своєчасність і якість прийняття рішень. Управлінська система формується завдяки взаємопов'язаним функціям, виконання яких відбувається у встановленій послідовності.

В умовах сучасної ринкової економіки ухвалення управлінських рішень має базуватися на ґрунтовних фінансово-аналітичних розрахунках. Важливим компонентом менеджменту підприємства є оцінювання результатів господарської діяльності, яке відіграє ключову роль під час прийняття стратегічних рішень. Ця інформація є особливо важливою для кредиторів, інвесторів, постачальників ресурсів і державних органів, які зацікавлені в стабільності та результативності діяльності підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства відображає, з одного боку, результати його господарської діяльності, а з іншого – демонструє механізми та способи її реалізації. Саме цей процес дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства, що створює основу для визначення шляхів підвищення ефективності роботи та прийняття оптимальних управлінських рішень.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи обумовлена необхідністю забезпечення ефективного управління діяльністю підприємств у сучасних умовах ринкової економіки. Серед ключових чинників виділяються: недосконалість законодавчої бази, що регулює функціонування підприємств; недостатнє теоретичне та методичне забезпечення їхньої діяльності; особливості управління в умовах кризових явищ. Ці аспекти вимагають проведення системних досліджень, спрямованих на розробку цілісної наукової методології, орієнтованої на подолання кризових ситуацій.

Не менш важливим є розробка та реалізація ефективної державної політики, спрямованої на модернізацію реального сектору економіки, що стане запорукою фінансової безпеки аграрних підприємств та загалом позитивно вплине на економіку країни. Такий підхід дозволить формувати сприятливі

умови для економічного зростання та сталого розвитку.

Основною метою економічного аналізу є оцінка досягнутих результатів діяльності підприємств та виявлення резервів для підвищення їх ефективності. Завдяки аналізу можна значно вдосконалити окремі аспекти фінансового управління, сприяти оптимізації аудиту фінансового стану та посилити контроль за фінансовими процесами. Водночас, економічний аналіз дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства та його потенціал у діловій взаємодії з партнерами, а також формувати стратегічні напрями для досягнення довгострокових цілей.

Таким чином, якісне використання результатів аналізу сприяє підвищенню економічної ефективності підприємств, забезпеченню інтересів усіх учасників фінансових взаємовідносин та створенню міцної основи для економічного розвитку країни.

До дослідження цієї проблематики, з точки зору теорії та методології, долучилися такі українські науковці: Базилінська О. Я., Бойчик І. М., Дем'яненко М. Я., Квасова О. П., Кремень В. М., Лахтіонова Л. А., Ластович І. О., Мосьондз О. Б., Осмолівський В. В., Паянок Т. М., Петренко В. С., Поддєрьогін А. М., Приходько Н. І., Савицька Г. В., Савченко А. М., Сукрушева Г. О., Цал-Цалко Ю. С., Школьник І. О. та ін.

Метою дослідження є вивчення теоретичних аспектів, які стосуються поліпшення фінансового стану підприємств, а також визначення можливих шляхів його покращення на основі проведених аналізів.

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність підприємства, а також фактори, що впливають на її фінансовий стан.

Предметом дослідження є фінансовий стан підприємства, який формується завдяки взаємодії основних елементів, що його визначають.

Методи дослідження, застосовані в роботі, включають низку підходів для вирішення поставлених завдань. Серед них можна виділити теоретичний, економічний, аналітичний методи, а також метод класифікації, синтезу та аналізу.

Інформаційною основою для дослідження стали роботи науковців,

опубліковані в наукових журналах, фінансова звітність підприємства, а також національні законодавчі та нормативні акти, що регулюють відповідну сферу.

Завданням цього дослідження є аналіз теоретичних підходів та практичних аспектів застосування різних методів оцінки фінансового стану підприємств, що проводиться на прикладі конкретного підприємства. Основні завдання включають:

- аналіз і узагальнення теоретичних підходів до трактування суті оцінки фінансового стану підприємства;
- ознайомлення з інформаційними джерелами, що забезпечують оцінку фінансового стану підприємства;
- проведення оцінки фінансового стану підприємства шляхом розрахунку основних фінансових показників:
 - оцінка структури та складу активів в динаміці;
 - аналіз змін у складі та структурі джерел капіталу, зокрема власного та позикового;
 - оцінка показників фінансової стійкості (як абсолютних, так і відносних) та їх зміни;
 - аналіз платоспроможності підприємства та його ліквідності;
 - дослідження можливих шляхів покращення фінансового стану підприємства та надання рекомендацій.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у подальшому розвитку теоретичних основ, які є визначальними для оцінки фінансового стану підприємства. Це дозволяє забезпечити глибше опрацювання ефективних стратегій і тактичних рішень для підвищення результативності діяльності підприємств. Застосування запропонованих підходів сприятиме ідентифікації додаткових резервів, що можуть значно впливати на підвищення продуктивності та ефективності виробничих процесів у майбутньому.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Сутність і особливості оцінки фінансового стану підприємств

В умовах сучасної ринкової економіки, що відзначається динамічними змінами, суб'єкти господарювання стикаються з необхідністю оперативного аналізу свого фінансового стану. По-перше, це зумовлено тим, що стабільний фінансовий стан підприємства є важливою передумовою не лише для отримання прибутків, але й для забезпечення ефективного управління та створення можливостей для подальшого розвитку. По-друге, фінансовий стан виступає ключовою економічною характеристикою діяльності суб'єкта господарювання, яка визначає його позицію у зовнішньому середовищі. Адже саме надійний фінансовий стан сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства та формуванню успішних ділових зв'язків.

Тому для забезпечення успішної діяльності підприємства та ухвалення обґрунтованих економічних рішень у сфері управління надзвичайно важливо досліджувати його фінансовий стан. Такий аналіз дозволяє адекватно оцінити фактичний рівень фінансово-господарської діяльності, вчасно виявляти зміни у структурі капіталу, підтримувати конкурентоспроможність, а також своєчасно здійснювати розрахунки з кредиторами та дебіторами. Окрім того, глибоке розуміння фінансового стану дає можливість керівництву підприємства приймати стратегічні рішення, спрямовані на мінімізацію ризиків та забезпечення стабільного розвитку. Постійний моніторинг ключових фінансових показників сприяє виявленню резервів для підвищення ефективності діяльності та реалізації нових інвестиційних проектів.

Фінансовий стан є багатогранною економічною категорією, яка відображає якісну оцінку господарської діяльності підприємства. Це поняття охоплює сукупність виробничих факторів, що визначаються через систему показників, які характеризують структуру, розподіл і ефективність використання капіталу

організації. Усі аспекти діяльності підприємства впливають на його фінансовий стан, що робить його основним критерієм оцінки ефективності роботи та визначає реальні й потенційні перспективи розвитку компанії. Фінансовий стан також відображає здатність підприємства адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та ефективно використовувати доступні ресурси. Його постійний моніторинг дозволяє керівництву виявляти слабкі місця в діяльності та своєчасно впроваджувати необхідні коригувальні заходи для забезпечення стабільності та довгострокового розвитку.

Аналіз фінансового стану підприємства передбачає значний акцент на оцінці внутрішніх аспектів, зокрема наявності та ефективності використання економічних ресурсів. Однак у сучасних умовах розвитку економіки не менш важливу роль відіграють зовнішні фактори, які формують фінансово-економічну позицію підприємства в конкурентному середовищі. З одного боку, вивчення фінансового стану допомагає власникам компанії оцінити раціональність використання фінансових ресурсів, виявити управлінські недоліки та передбачити фінансові результати діяльності. З іншого боку, підприємство з міцною фінансовою позицією отримує конкурентні переваги у вигляді спрощеного доступу до інвестиційних ресурсів, кредитних засобів, партнерів та споживачів. До того ж, така фінансова стабільність забезпечує підприємству більшу гнучкість у разі виникнення несподіваних змін ринкової ситуації [17]. Фінансова стабільність також створює основу для довгострокового стратегічного планування, дозволяючи підприємству спрямовувати ресурси на інноваційний розвиток і розширення ринків. Крім того, стабільний фінансовий стан сприяє формуванню позитивного іміджу компанії, що підвищує її репутацію серед партнерів і клієнтів. Це, у свою чергу, зміцнює довіру до підприємства та сприяє його сталому розвитку навіть у складних економічних умовах.

У сучасній економічній науці відсутній єдиний підхід до трактування поняття фінансового стану. Існує низка наукових концепцій, що пропонують різноманітні тлумачення цього питання.

Зокрема, І.М. Бойчик визначає фінансовий стан як здатність підприємства

здійснювати господарську діяльність, забезпечуючи своєчасне виконання зобов'язань, підтримуючи ефективну структуру капіталу та активів [4, с. 8].

Фінансовий стан підприємства, за твердженням Приходько Н. І., визначається результативністю його виробничо-фінансової діяльності. Він відображає обсяг наявних ресурсів, рівень забезпеченості матеріально-технічними засобами, ефективність виробничих процесів, обсяги реалізації продукції та отриманий дохід [28, с. 189].

О. Я. Базилінська вважає, що фінансовий стан підприємства можна охарактеризувати через систему показників, які відображають обсяг, розподіл і ефективність використання його ресурсів [1, с. 10].

Науковиця А.О. Пітінова визначає фінансовий стан підприємства як показник його здатності до підтримки конкурентоспроможності, що включає платоспроможність, здатність до виконання зобов'язань перед кредиторами, а також перед державними органами та іншими підприємствами [26, с. 380].

Г.В. Савицька визначає фінансовий стан підприємства як економічну категорію, що відображає стан капіталу в процесі його обігу, а також здатність суб'єкта до саморозвитку на конкретний момент часу [32, с. 19].

Вчений А.М. Поддєрьогін трактує фінансовий стан підприємства як багатогранне поняття, що є результатом взаємодії всіх складових фінансових відносин. Він визначається через сукупність економічних і виробничих факторів та відображається через систему показників, які демонструють наявність, розподіл і ефективність використання фінансових ресурсів [27, с. 35].

Науковець М.Я. Дем'яненко визначає фінансовий стан підприємства як багатогранне явище, яке відображає якісні аспекти його виробничої та фінансової діяльності. Він є результатом взаємодії всіх елементів внутрішніх і зовнішніх фінансових зв'язків підприємства [38, с. 19].

Підсумовуючи огляд думок науковців щодо поняття «фінансовий стан підприємства», можна зазначити, що це поняття розглядається як комплексне й багатогранне явище, яке охоплює різні аспекти фінансово-економічної діяльності підприємства. Фінансовий стан визначається через взаємодію внутрішніх і зовнішніх елементів фінансових відносин, сукупність показників,

що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів. На думку вчених, він залежить від ефективності використання капіталу, здатності підприємства до саморозвитку та забезпечення фінансової стабільності, а також рівня платоспроможності і фінансової стійкості. Кожен дослідник акцентує увагу на важливості цих факторів для оцінки результативності діяльності підприємства в умовах ринкової економіки.

Фінансовий стан підприємства є ключовим елементом для оцінки його стабільності та ефективності в умовах ринкової економіки. Оскільки традиційні підходи до визначення фінансового стану не завжди повністю охоплюють усі аспекти взаємодії фінансових і виробничих процесів, виникає потреба в оновленому трактуванні цього поняття. Тому важливо сформулювати нове визначення, яке б відображало як кількісні, так і якісні характеристики фінансової діяльності підприємства в умовах постійних змін.

Зважаючи на вищезазначене, на нашу думку «фінансовий стан підприємства – це динамічний комплексний показник, що відображає ступінь забезпеченості фінансовими ресурсами, ефективність їх розподілу та використання в процесі виробничо-господарської діяльності. Він є результатом взаємодії внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин, що впливають на здатність підприємства забезпечувати свою платоспроможність, фінансову стійкість і стратегічний розвиток на визначений момент часу. Оцінка фінансового стану включає аналіз ряду показників, які характеризують як якісний, так і кількісний аспект фінансової діяльності підприємства, а також його здатність до адаптації та самовідтворення в умовах змінюваного економічного середовища».

Аналіз фінансового стану підприємства є важливим інструментом для оцінки його стабільності та конкурентоспроможності на ринку. Він дозволяє виявити сильні та слабкі сторони у фінансовій діяльності, що сприяє прийняттю зважених управлінських рішень. Комплексна характеристика фінансового стану дає змогу своєчасно реагувати на можливі загрози та визначати перспективні напрями розвитку. Фінансовий стан підприємства є багатогранним поняттям, яке відображає різні аспекти його діяльності. Для його оцінки використовується

низка показників, які представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Критерії оцінки фінансового стану підприємства та їх характеристики

Критерій	Характеристика
Фінансова стійкість підприємства	відображає стан його фінансових ресурсів, їхній ефективний розподіл і раціональне використання, що забезпечує стабільний розвиток підприємства. Це досягається шляхом нарощування прибутковості та капіталу, з одночасним збереженням платоспроможності й кредитоспроможності, навіть за умов допустимого рівня ризику.
Платоспроможність	здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання в повному обсязі та в установлені терміни.
Кредитоспроможність	можливість підприємства залучати кредитні ресурси та своєчасно їх повертати за рахунок власних фінансових коштів та інших доступних джерел фінансування.
Прибутковість	здатність підприємства у процесі своєї діяльності створювати позитивний фінансовий результат, що виражається у перевищенні отриманих доходів над здійсненими витратами.
Оптимальний розподіл прибутку	процес розподілення фінансових ресурсів, що залишаються у підприємства після сплати податкових зобов'язань та інших обов'язкових платежів.
Раціональне розміщення коштів у основні та оборотні активи (як власні, так і позикові)	полягає в уникненні нецільового використання фінансів. Це передбачає запобігання накопиченню надлишкового обладнання, надмірних запасів товарно-матеріальних цінностей, необґрунтованих витрат у дебіторську заборгованість та інших непродуктивних чи позапланових витрат.
Достатність власних фінансових ресурсів	означає забезпечення підприємства фінансовими засобами в обсягах, не менших за мінімально необхідний рівень, що дозволяє підтримувати безперебійне функціонування виробничого процесу та реалізацію продукції.

Оцінка фінансового стану підприємства є складним і багатоетапним процесом, що передбачає глибоке вивчення численних інтегрованих показників. Проведення розрахунків, порівняння з базовими значеннями та детальний аналіз результатів дозволяють визначити рівень ефективності роботи підприємства, оцінити компетентність управлінської команди та розробити стратегію і тактику для майбутнього розвитку. У найзагальнішому вигляді фінансовий стан

підприємства можна розглядати як показник забезпеченості фінансовими ресурсами та ступінь їх раціонального використання для досягнення ефективності господарської діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

Отже, оцінка фінансового стану підприємства є необхідним і багатогранним процесом, який дозволяє не лише визначити поточний рівень стабільності та ефективності діяльності підприємства, а й передбачити його здатність до адаптації в умовах змінюваного економічного середовища. Це досягається через комплексну оцінку фінансових показників, яка відображає не лише забезпеченість ресурсами, але й здатність їх раціонально використовувати для досягнення стратегічних цілей підприємства. Такий підхід дає змогу керівництву обґрунтовано приймати управлінські рішення та формувати ефективну стратегію для подальшого розвитку.

1.2 Інформаційні аспекти оцінки фінансового стану підприємства

Інформаційні потоки та їх якісні характеристики тісно пов'язані з інформацією, яка є основним елементом інформаційної системи та загального інформаційного забезпечення. Фінансова звітність, як одне з основних джерел інформації для оцінки фінансового стану, часто не відповідає вимогам аналітиків через свою форму і зміст, що викликає потребу в її постійному вдосконаленні. Для ефективної роботи системи оцінки фінансового стану важливо мати належне забезпечення, яке включає різні види ресурсів. Ці ресурси повинні відповідати кількісним і якісним характеристикам, необхідним для досягнення цілей системи оцінки. Серед таких видів забезпечення виділяють організаційне, матеріальне, інформаційне, методичне, кадрове та технічне забезпечення.

Організаційне забезпечення системи оцінки фінансового стану підприємства полягає у створенні ефективної структури управління та визначенні чітких обов'язків і повноважень усіх учасників процесу. Воно включає розробку внутрішніх регламентів і процедур, які забезпечують

координацію дій між відділами та керівниками підприємства. Також важливим є встановлення правил для збору та обробки фінансових даних, що дозволяють забезпечити ефективну взаємодію між всіма елементами інформаційної системи. Наявність організаційного забезпечення дозволяє підприємству створювати умови для своєчасного та точного здійснення фінансового аналізу, що є необхідним для прийняття управлінських рішень. Для його ефективного функціонування важливо мати кваліфіковані кадри, відповідну документацію та необхідну інфраструктуру для підтримки процесу оцінки фінансового стану.

Матеріальне забезпечення включає ресурси, що забезпечують фізичну основу для здійснення оцінки фінансового стану підприємства. Це можуть бути програмні продукти, технічні засоби, комп'ютерне обладнання та інші матеріальні ресурси, необхідні для збору, зберігання, обробки та аналізу фінансових даних. Матеріальне забезпечення також включає сучасні технічні засоби, які дозволяють підприємству здійснювати автоматизовані розрахунки, підвищуючи швидкість і точність оцінки фінансового стану. Забезпечення належного матеріального ресурсу є важливим аспектом для здійснення безперервного процесу оцінки та аналізу, що гарантує ефективне функціонування всієї системи. Це також включає регулярне оновлення технічних засобів та програмного забезпечення для підтримки високої якості роботи фінансових аналітиків.

Інформаційне забезпечення є основою для здійснення об'єктивного та всебічного аналізу фінансового стану підприємства. Воно включає всі види даних, необхідних для проведення фінансових розрахунків, таких як бухгалтерська та фінансова звітність, документи, що відображають операції, а також нормативно-правові акти та інші джерела інформації. Якість та достовірність інформаційного забезпечення безпосередньо впливає на точність оцінки фінансового стану, тому важливо забезпечити регулярне оновлення та перевірку джерел даних. Також важливою складовою є наявність внутрішніх баз даних, систем автоматизованого збору та обробки інформації, що дозволяє зменшити ризик помилок і упущень. Зрозумілість і доступність інформації для всіх учасників процесу оцінки є ключовими для ефективного функціонування

системи.

Методичне забезпечення включає набір методів, технік і стандартів, які застосовуються при оцінці фінансового стану підприємства. Воно визначає підходи до обробки фінансових даних, аналізу звітності та проведення порівняльних аналізів, а також інтерпретацію результатів. Якість методичних рекомендацій забезпечує правильність використання відповідних фінансових інструментів, що дозволяють оцінити ефективність управління фінансами та розробити стратегії для їх поліпшення. Для методичного забезпечення важливо мати чітко визначені критерії для оцінки фінансових показників, зокрема платоспроможності, рентабельності та ліквідності. Підвищення ефективності методичного забезпечення включає адаптацію новітніх фінансових теорій і практик до реалій конкретного підприємства та галузі.

Кадрове забезпечення передбачає наявність висококваліфікованих фахівців, які здійснюють оцінку фінансового стану підприємства. Це включає фінансових аналітиків, бухгалтерів, аудиторів та інших професіоналів, що мають глибокі знання в області фінансів та економіки. Важливо, щоб ці кадри постійно підвищували свою кваліфікацію, враховуючи зміни в законодавстві, новітні методи фінансового аналізу та передові технології. Кадрове забезпечення повинно включати не тільки відповідні знання, але й досвід у застосуванні методів оцінки фінансового стану на практиці. Залучення професіоналів, здатних працювати з великими обсягами даних, забезпечує оперативність і точність у процесі аналізу, що є важливим для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Технічне забезпечення полягає в наявності відповідних інструментів і технологій для здійснення обробки та аналізу фінансових даних. Це включає використання сучасних програмних засобів для автоматизації процесів збору, обробки та аналізу фінансової інформації. Технічне забезпечення забезпечує інтеграцію різних систем для зручності управлінців та аналітиків, а також автоматичне оновлення та зберігання фінансових даних. Це важливий елемент для забезпечення високої швидкості обробки великих обсягів інформації, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації та приймати

необхідні рішення. Для ефективного технічного забезпечення потрібно регулярно проводити аудит існуючих систем та в разі потреби впроваджувати нові технології для підтримки високого рівня аналітичної роботи.

Важливим аспектом цього забезпечення є інформація, яка є основою для взаємодії різних елементів управлінської системи (зокрема, оцінки фінансового стану), об'єднуючи їх у єдину динамічну структуру. Взаємозв'язок між методичним і інформаційним забезпеченням обумовлений метою оцінки — надати керівництву підприємства точні дані про поточний фінансовий стан організації та можливості для його поліпшення. Оцінка фінансового стану підприємств полягає в здатності підприємства вдосконалювати свою виробничу діяльність, незважаючи на нестабільність економічного середовища.

Фінансовий стан підприємства є загальним поняттям, яке формується на основі сукупності виробничо-господарських факторів і описується системою показників, що відображають наявність, розміщення та ефективність використання фінансових ресурсів. Це одна з найважливіших характеристик взаємодії виробничої, фінансової та господарської діяльності, а також основний об'єкт аналізу в фінансових дослідженнях. Оцінка фінансового стану підприємства через фінансову звітність є критично важливим етапом для визначення якості господарської діяльності. Аналіз різних наукових джерел дозволяє розробити узагальнену організаційно-інформаційну модель оцінки фінансового стану підприємства (рис. 1.1).

Оцінка фінансового стану підприємства залежить, насамперед, від специфіки проведення аналізу, застосовуваних методичних підходів, джерел інформації та набору показників, що використовуються в процесі дослідження.

Основним джерелом даних для оцінки фінансового стану підприємства є показники бухгалтерської звітності, яку кожне підприємство повинно скласти в установлені законом терміни. Ця звітність включає систему показників, що відображають майнове та фінансове становище компанії, причому формування цих показників відбувається згідно з певними звітними датами, що відображають фінансові результати діяльності підприємства за визначений період.

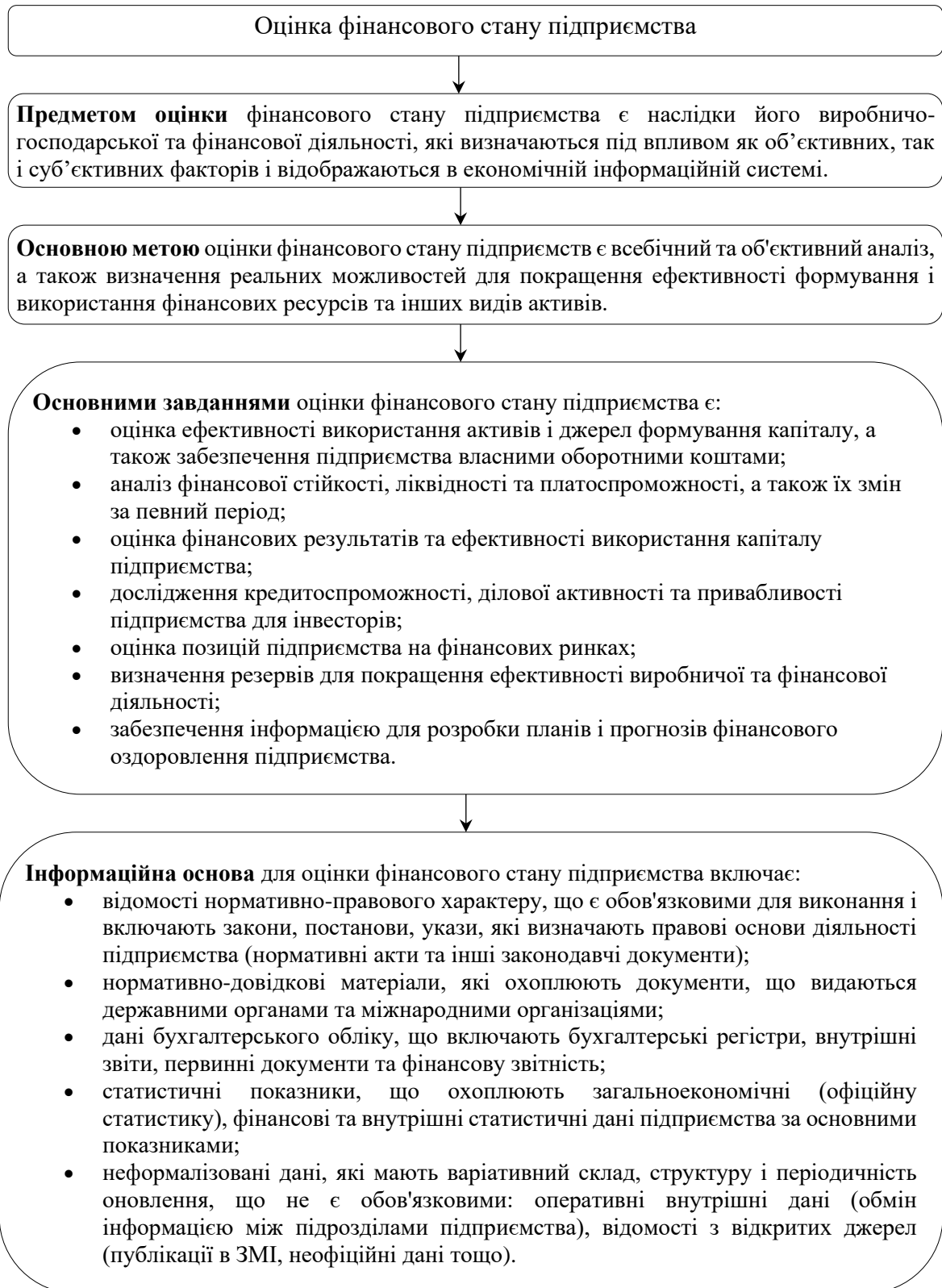

Рисунок 1.1 – Модель організаційно-інформаційної оцінки фінансового стану підприємства

Джерело: сформовано на основі [23]

Зокрема, у 2013 році набрав чинності наказ Міністерства фінансів України

№73 від 07.02.2013 р., який був зареєстрований у Мін'юсті 28.02.2013 р. під №336/22868. Цей наказ затвердив Національний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Згідно з ним були визначені наступні форми фінансової звітності:

- форма №1 – баланс (Звіт про фінансовий стан);
- форма №2 – звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- форма №3 – звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) або форма №3-н – звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом);
- форма №4 – звіт про власний капітал;
- форма №5 – примітки до річної фінансової звітності;
- форма №6 – додатки до приміток.

Зазначені форми фінансової звітності є основою для оцінки фінансового стану підприємства, оскільки вони надають детальну інформацію про активи, пасиви, доходи, витрати та зміни у власному капіталі компанії. Вони використовуються для формулювання висновків щодо платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємства. Крім того, для поглибленого аналізу часто використовуються додаткові показники та методи, які дозволяють більш точно оцінити фінансове становище підприємства в конкретний момент часу. На основі цих даних керівництво підприємства, інвестори, кредитори та інші зацікавлені сторони можуть приймати обґрунтовані рішення щодо подальшої діяльності підприємства, стратегічного планування та управління ризиками.

Завдяки цим фінансовим звітам та показникам, підприємство отримує не лише внутрішню оцінку для визначення результатів своєї діяльності, але й можливість коригувати свою стратегію в залежності від зовнішніх умов та фінансових ринків. Окрім того, регулярна оцінка фінансової звітності допомагає виявляти резерви для оптимізації використання ресурсів, покращення ліквідності та мінімізації фінансових ризиків.

Для глибшого розуміння ситуації, підприємства часто використовують порівняльну оцінку із конкурентами або галузевими середніми показниками, що дозволяє краще оцінити свою конкурентоспроможність. Це дає можливість

вчасно реагувати на зміни в економічному середовищі та запобігати можливим фінансовим труднощам. Оцінка фінансової звітності також є основою для прийняття важливих рішень у питаннях інвестування, кредитування та залучення зовнішніх фінансових ресурсів.

Таким чином, систематичне використання і вдосконалення методів оцінки фінансового стану не лише забезпечує прозорість діяльності підприємства, але й сприяє його стійкому розвитку в умовах мінливого економічного середовища.

1.3 Методика дослідження

Фінансовий стан підприємства є відображенням загальної ефективності його діяльності. Для його вивчення необхідно досліджувати численні аспекти виробничої та комерційної роботи, а також ретельно аналізувати фінансові дані. Цей процес являє собою комплексний аналіз, що дає можливість глибше розуміти суть відбуваються процесів.

У рамках системного аналізу об'єкт оцінки вивчається з урахуванням всіх факторів, умов і обставин, що впливають на його функціонування. Цей підхід дозволяє відстежувати зв'язки та зміни між різними складовими досліджуваної системи. Особливу увагу приділяють виявленню причин, які викликають зміни в основних показниках та характеристиках.

Для проведення оцінки застосовуються різноманітні методи та технічні прийоми, які дозволяють ефективно вивчати фінансовий стан підприємства через їх комбінування.

Серед різноманітних методів аналізу найбільше поширення має метод порівняння, який дозволяє зіставляти одне явище з подібними. Це дає можливість виявити спільні риси або, навпаки, відмінності між ними. При оцінці фінансового стану здійснюється порівняння фактичних даних поточного періоду з аналогічними даними попереднього періоду, що дозволяє досліджувати ці показники в динаміці. Окрім того, значну роль відіграє порівняння показників одного підприємства з аналогічними результатами інших підприємств-

конкурентів або контрагентів.

Оцінка фінансового стану підприємства є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих бізнес-рішень інвесторами та партнерами. Для цього необхідно застосовувати методи фінансового аналізу та економіко-математичні підходи, які дозволяють моделювати процеси на основі як внутрішніх, так і зовнішніх чинників впливу.

У результаті загальної оцінки фінансового стану підприємства виявляються проблемні аспекти, що потребують вирішення. Згрупувавши ці питання, можна визначити шляхи покращення ситуації. При оцінці фінансового стану підприємства, незалежно від його організаційно-правової форми, застосовуються різні фінансові коефіцієнти. Кожен з них має свою структуру, економічне значення та належить до певної групи показників.

На основі фінансових звітів проводиться оцінка формування та динаміки змін фінансових показників, що дозволяє оцінити майновий стан, ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність і ефективність роботи підприємства. Ці показники створюють загальну модель оцінки фінансового стану і допомагають виявити можливі шляхи покращення фінансової ситуації підприємства в певний період (рис. 1.2).

Деталізація методики аналізу залежить від конкретних завдань та умов, включаючи інформаційне, часові, методичні, кадрові та програмні ресурси. У вітчизняній практиці застосовуються різні підходи до побудови системи показників для оцінки фінансового стану підприємства.

Серед найбільш використовуваних систем показників оцінки фінансового стану підприємства виділяють п'ять основних груп:

1. показники майнового стану – описують склад і структуру капіталу підприємства як у статичі, так і в динаміці. включають оцінку основного й оборотного капіталу, аналіз технічного й морального стану основних засобів, їх тип відтворення та ефективність використання;
2. показники ліквідності – відображають здатність підприємства швидко перетворювати активи на грошові кошти з мінімальними витратами часу й ресурсів;

Рисунок 1.2 – Узагальнена модель оцінки фінансового стану підприємства
Джерело: сформовано на основі [23]

3. показники платоспроможності (фінансової стійкості) – використовуються для визначення здатності суб'єкта господарювання протягом певного періоду виконувати свої зобов'язання перед кредиторами;
4. показники ділової активності – дозволяють оцінити ефективність використання інвестованих коштів і виявити, які саме активи сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємства;
5. показники прибутковості (рентабельності) – характеризують ефективність діяльності суб'єкта господарювання через співвідношення отриманих прибутків і витрат.

Кожна з цих груп забезпечує комплексний підхід до оцінювання фінансового стану підприємства, сприяючи виявленню як сильних сторін, так і потенційних ризиків у фінансовій діяльності.

Фінансовий стан підприємства визначається через сукупність різних фінансових показників, тому для того, щоб упорядкувати та співставити окремі підприємства, необхідно об'єднати всі ці ознаки в один загальний кількісний показник, яким є інтегральна оцінка. Одним із її варіантів є рейтингова оцінка, яка по суті є порівняльним аналізом одиниць певної групи, що досліджується.

Під час опрацювання методів аналізу фінансових звітів підприємств варто виділити наступні основні підходи:

- горизонтальний аналіз – полягає в порівнянні кожної конкретної позиції звітності з відповідними показниками попереднього періоду, що дозволяє оцінити зміни у фінансовому стані підприємства;
- вертикальний аналіз – передбачає визначення структури підсумкових фінансових показників, зокрема, вивчається, як кожна окрема позиція звітності впливає на загальний результат;
- трендовий аналіз – передбачає порівняння кожної позиції звітності з кількома попередніми періодами для виявлення довгострокових тенденцій або трендів, що очищені від впливу випадкових факторів. цей метод допомагає здійснити прогнозування майбутніх значень показників;
- аналіз коефіцієнтів – включає розрахунок відносних показників, що відображають взаємозв'язки між різними позиціями звітності. цей метод дозволяє отримати уявлення про взаємопов'язаність фінансових показників підприємства;
- порівняльний аналіз – передбачає оцінку показників підприємства у порівнянні з показниками інших підприємств або середніми значеннями по галузі, що дозволяє зробити висновки щодо конкурентоспроможності;
- факторний аналіз – використовується для вивчення впливу різних факторів на кінцевий фінансовий результат, за допомогою стохастичних або детермінованих методів, таких як кореляційні або функціональні залежності.

За допомогою цих методів можна провести всебічну оцінку фінансового стану підприємства, оцінюючи як його поточну ситуацію, так і прогнози на майбутнє.

Послідовність оцінки фінансового стану підприємства включає кілька етапів: початково збираються необхідні дані, які потім опрацьовуються для проведення аналізу. Наступним кроком є розрахунок фінансових коефіцієнтів, а також оцінка змін у статтях фінансових звітів. Після цього здійснюється порівняння значень фінансових коефіцієнтів з установленими нормативами для виявлення можливих відхилень. Проводиться аналіз динаміки змін фінансових показників, а на завершення формулюються висновки щодо поточного фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АЛЬЯНС ПАК» СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК»

Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» є компанією, що займається виробництвом і реалізацією пакувальної продукції, а також надає супутні послуги. Підприємство розташоване в Стрийському районі Львівської області і орієнтоване на задоволення потреб місцевих та регіональних клієнтів у якісних пакувальних матеріалах. Структура компанії включає основний та оборотний капітал, що дозволяє підтримувати фінансову стабільність та реалізовувати проєкти різного масштабу. Основна діяльність забезпечує конкурентоспроможність на регіональному ринку, завдяки якості продукції та адаптації до вимог клієнтів.

Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» було створено з метою забезпечення ринку України якісними пакувальними матеріалами. Від моменту свого заснування підприємство фокусувалося на виробництві пластикової упаковки, яка користується попитом у різних галузях, зокрема харчовій, фармацевтичній та промисловій.

У своїй попередній діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» активно впроваджувало інноваційні технології, що дозволило поліпшити якість продукції та розширити асортимент. Сьогодні компанія продовжує нарощувати обсяги виробництва, впроваджуючи нові матеріали та технології, зокрема екологічні рішення, що відповідають сучасним вимогам.

Завдяки стратегічному підходу до управління та адаптації до змін на ринку, ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» займає стабільні позиції на українському ринку пакувальної продукції, забезпечуючи своїм клієнтам надійні рішення для упаковки товарів.

Детальний аналіз динаміки фінансових показників дозволяє визначити тенденції у розвитку підприємства, виявити основні фактори, що впливають на результати його діяльності, та оцінити потенціал для зростання. Наприклад, зміна чистого доходу від реалізації може свідчити про коливання попиту або успішність маркетингових стратегій. Важливим аспектом є також аналіз рентабельності продукції, який дозволяє оцінити ефективність управління витратами та формування прибутку. Розгляд чисельності працівників може вказати на зростання масштабів виробництва або потребу в оптимізації персоналу.

Такі показники є основою для розробки стратегічних планів, оптимізації процесів і підвищення конкурентоспроможності підприємства, що особливо важливо для забезпечення стабільного розвитку та адаптації до ринкових змін.

Для проведення оцінки діяльності підприємства використовуються ключові фінансові показники, які дозволяють визначити рівень ефективності операцій, прибутковість, рентабельність і продуктивність.

Чистий дохід від реалізації продукції дає змогу оцінити обсяг надходжень підприємства, тоді як собівартість реалізованої продукції вказує на витрати, пов'язані з виробництвом товарів і послуг. Рентабельність продукції показує ефективність використання ресурсів, а динаміка чисельності працівників відображає масштаб операційної діяльності. Таким чином, аналіз кожного показника дозволяє оцінити фінансовий стан і визначити слабкі місця для покращення діяльності компанії.

Підприємство взаємодіє з постачальниками сировини, клієнтами, кредитними установами, податковими та контролюючими органами. Ці взаємини впливають на загальну діяльність підприємства, його фінансові показники та репутацію. В умовах ринку підприємству важливо підтримувати стабільні зв'язки з ключовими партнерами та своєчасно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Отже, загальна організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства охоплює комплексний аналіз основних аспектів його функціонування, що дозволяє оцінити ефективність роботи, адаптованість до

ринкових умов та перспективи розвитку.

Загальна картина показників дозволяє скласти прогноз розвитку, визначити слабкі та сильні сторони діяльності, а також надає інформацію для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Оцінка діяльності будь-якого підприємства базується на оцінці основних показників його діяльності. Розглянемо окремі із них у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка основних показників діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області у 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, (+/-)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт і послуг)	34869,8	48431,5	42348,6	7478,8
Собівартість реалізованої продукції	24717,8	38985,4	35804,5	11086,7
Валовий прибуток (збиток)	10152,0	9446,1	6544,1	-3607,9
Чистий прибуток (збиток)	1750,0	2444,3	2619,9	869,9
Середньорічна чисельність працюючих, осіб	7	10	27	20
Рівень рентабельності продукції, %	7,08	6,27	7,32	0,24

Аналіз показників діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» у 2021–2023 рр. показує динаміку ключових аспектів фінансових та економічних результатів. Чистий дохід зріс з 34869,8 тис. грн у 2021 р. до 48431,5 тис. грн у 2022 р., але знизився до 42348,6 тис. грн у 2023 р., що свідчить про тимчасове збільшення обсягів продажів із наступною корекцією. Собівартість реалізованої продукції зросла в усі роки, що тисне на валовий прибуток, який знизився з 10152,0 тис. грн у 2021 р. до 6544,1 тис. грн у 2023 р.

Незважаючи на це, чистий прибуток демонструє зростання, досягнувши 2619,9 тис. грн у 2023 році, завдяки ефективному контролю витрат і зниженню операційних витрат. Рівень рентабельності продукції також трохи зріс до 7,32%

у 2023 р., що свідчить про стабільність у формуванні прибутку.

Середньорічна чисельність працівників збільшилась з 7 осіб у 2021 до 27 у 2023 р., вказуючи на розширення виробничих потужностей та можливе зростання масштабів діяльності підприємства.

Загальний висновок щодо аналізу показників діяльності ТЗОВ «АЛЪЯНС ПАК» за 2021-2023 рр. демонструє, що компанія зберігає стабільні фінансові результати на фоні зростання витрат. Незважаючи на коливання чистого доходу та зниження валового прибутку, чистий прибуток поступово зростає. Підвищення рентабельності продукції до 7,32% у 2023 році свідчить про ефективну оптимізацію витрат. Зростання чисельності працівників відображає розширення діяльності підприємства, що потенційно закладає фундамент для подальшого розвитку й стабільності на ринку.

2.2 Аналіз майнового стану підприємства

Стабільність функціонування компанії та її фінансова стійкість значною мірою залежать від того, якими ресурсами вона володіє. Важливим є також аналіз напрямків вкладення капіталу, зокрема в які активи здійснюються інвестиції, оскільки це дає змогу оцінити прибутковість таких вкладень. Керівництво компанії повинно чітко розуміти, які джерела фінансування доступні для забезпечення її діяльності, а також приймати рішення щодо оптимального розподілу капіталу між різними галузями й сферами економіки. Варто зазначити, що поняття майнового стану є окремим і самостійним щодо фінансового стану з погляду бухгалтерського обліку, хоча ці категорії тісно взаємопов'язані та доповнюють одна одну.

У бухгалтерському балансі компанії майно відображається в активі, тоді як пасивна частина містить інформацію про джерела його формування та наявні зобов'язання. Документ балансу, який регулює бухгалтерський облік, також може називатися звітом про фінансовий стан. Важливо зазначити, що ефективне управління майновими та фінансовими ресурсами є ключовим фактором для

забезпечення конкурентоспроможності та довгострокового розвитку підприємства. Аналіз співвідношення активів і пасивів дає змогу оцінити поточний стан організації та визначити перспективи її фінансової стійкості. Таким чином, баланс стає важливим інструментом для прийняття стратегічних рішень і планування подальшої діяльності.

Фінансовий стан передусім характеризується сукупністю майнових прав і зобов'язань. Ці права та зобов'язання мають переважно грошову природу. Вони відіграють ключову роль у забезпеченні процесів розподілу та використання фінансових ресурсів, завдяки яким здійснюється підприємницька діяльність. Головною метою цієї діяльності є досягнення максимальної вигоди для власників бізнесу.

Опосередковано фінансовий стан може відображати ступінь визнання результатів роботи підприємства на ринку, а також демонструвати рівень ефективності управління його активами. У зв'язку з цим майновий стан доцільно аналізувати з позиції структури та пропорцій між майновими правами і зобов'язаннями, які формуються у процесі управління активами. Окрім цього, майнові права та зобов'язання мають вагомий соціальний та економічний вплив на позицію підприємства у зовнішньому середовищі, а також на внутрішню організацію його діяльності.

Таким чином, ці два поняття є тісно взаємопов'язаними: фінансовий стан виступає однією з ключових характеристик якості майнового стану, тоді як майновий стан значною мірою визначає фінансову стабільність підприємства.

Ефективне поєднання цих характеристик дозволяє підприємству адаптуватися до змін у ринкових умовах і забезпечувати стабільний розвиток. Аналіз взаємозв'язку фінансового та майнового стану є важливим інструментом для прийняття стратегічних управлінських рішень. Це сприяє не лише досягненню короткострокових цілей, а й формуванню довгострокової стратегії зміцнення конкурентних позицій.

Аналіз та оцінювання майна організації мають важливе значення для її діяльності. Передусім, масштаби роботи залежать від розміру та структури майнових ресурсів. Вони також істотно впливають на фінансову стійкість і

платоспроможність.

Основним джерелом даних для оцінки майнового стану є бухгалтерський баланс. У процесі його аналізу досліджуються активи й пасиви, обчислюються показники структури та динаміки, оцінюються зміни абсолютних величин, розподіл статей, їх частка у загальному обсязі, темпи зростання та абсолютні прирости.

Такий підхід дозволяє виявити слабкі місця у використанні ресурсів і визначити шляхи їх оптимізації. Результати аналізу можуть стати основою для розробки управлінських рішень, спрямованих на покращення фінансових показників. Це забезпечує більш ефективне планування та сприяє стабільному розвитку організації в довгостроковій перспективі.

Ефективне управління ресурсами відіграє ключову роль у діяльності суб'єкта господарювання. Воно передбачає раціональне використання її фондів, зокрема їхнє формування та оптимальне застосування протягом визначеного періоду. Прибутковість діяльності є одним із головних показників розвитку як держави, так і окремих організацій, слугуючи важливим критерієм для оцінки їхньої роботи та відображаючи результати діяльності.

Управління ресурсами не може бути результативним без впровадження заходів, спрямованих на підвищення ефективності роботи аграрних господарств, зміцнення їхньої фінансової стабільності та загальне поліпшення ключових показників продуктивності. Аналізуючи баланс, можна отримати інформацію про джерела формування активів суб'єкта господарювання, обсяг власних оборотних коштів, ефективність їх використання, забезпеченість банківськими кредитами (як короткостроковими, так і довгостроковими), дотримання фінансової дисципліни, стан розрахунків і рівень платоспроможності.

Такі дані дозволяють керівництву своєчасно виявляти проблемні аспекти у фінансовій діяльності та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє не лише збереженню стабільності суб'єкта господарювання, а й створює можливості для її подальшого розвитку. У результаті підприємство може ефективніше реагувати на зміни у зовнішньому середовищі та посилювати свої конкурентні переваги.

Детальне вивчення структури активів дає змогу оцінити доцільність співвідношення між власними та залученими ресурсами, визначити рівень інвестиційної привабливості організації, а також її спроможність пристосовуватися до змін у економічному середовищі.

Оцінку стану майна та його динаміку у ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» покажемо у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки та структури активів (майна) ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Відхилення, 2023р. до 2021р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Усього майна, в т.ч.:	12182,5	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12611,9	203,5
необоротні активи	8764,5	71,9	10487,8	49,7	13375,5	53,9	4611,0	152,6
Оборотні активи:	3418,0	28,1	10614,6	50,3	11418,9	46,1	8000,9	334,1
- матеріальні оборотні активи	0,0	0,0	150,1	0,7	1800,4	7,3	1800,4	-
- грошові кошти	214,5	1,8	1653,6	7,8	2219,0	8,9	2004,5	1034,5
- кошти в розрахунках	1297,1	10,65	5549,4	26,3	2214,8	8,9	917,7	170,8

Аналізуючи динаміку та структуру активів ТОВ «АЛЬЯНС ПАК» за період 2021-2023 рр., можна відзначити суттєві зміни, які вказують на активне зростання підприємства. Загальна вартість майна компанії за цей період зросла з 12182,5 тис. грн у 2021 році до 24794,4 тис. грн у 2023 році, що відображає збільшення активів на 12611,9 тис. грн або 203,5%. Такий приріст свідчить про значне розширення бізнесу, збільшення його ресурсної бази та потенціалу для подальшого розвитку.

Необоротні активи компанії також показали стійке зростання: з 8764,5 тис. грн у 2021 році до 13375,5 тис. грн у 2023 році, що становить приріст на 4611,0 тис. грн або 152,6%. Проте частка необоротних активів у загальній структурі

активів дещо зменшилася, з 71,9% у 2021 році до 53,9% у 2023 році, що свідчить про зміни в структурі майна компанії на користь оборотних активів.

Оборотні активи демонструють найбільш динамічне зростання: їх обсяг збільшився з 3418,0 тис. грн у 2021 р. до 11418,9 тис. грн у 2023 р., що становить приріст на 8000,9 тис. грн або 334,1%. Таке зростання свідчить про активне збільшення короткострокових ресурсів компанії, що може бути пов'язано з розширенням операційної діяльності та підвищенням обсягів продажів. Це зростання також сприяло змінам у структурі активів, де частка оборотних активів зросла з 28,1% у 2021 р. до 46,1% у 2023 р.

Особливо варто звернути увагу на збільшення матеріальних оборотних активів, які з'явилися в балансі лише у 2022 р. і зросли до 1 800,4 тис. грн у 2023 р. Це може свідчити про зміну стратегії компанії щодо управління запасами або інвестицій в товарні запаси, що дозволяє покращити гнучкість у роботі з клієнтами та постачальниками.

Грошові кошти також демонструють суттєве зростання, збільшившись на 2004,5 тис. грн або 1034,5% за три роки, що свідчить про підвищення ліквідності підприємства та його здатність оперативно здійснювати фінансові операції. Це важливий показник для оцінки фінансового стану компанії, оскільки він відображає рівень її платоспроможності та готовність до покриття поточних зобов'язань.

Проте, варто зазначити, що кошти в розрахунках після значного зростання у 2022 році до 5549,4 тис. грн знизилися до 2214,8 тис. грн у 2023 р. Хоча цей показник залишається вищим, ніж у 2021 р., зменшення в порівнянні з 2022 р. може свідчити про зміни в політиці дебіторської заборгованості або умовах розрахунків з контрагентами, що вимагає подальшого аналізу для оцінки ефективності цих змін.

Загалом, підприємство демонструє суттєві темпи зростання як за вартістю активів, так і за зміною їх структури, що свідчить про ефективність його діяльності та збільшення операційних можливостей.

Здійснюючи структурування, можна глибше зрозуміти склад і специфіку активів, що перебувають у розпорядженні підприємства. Аналіз активів за

формою функціонування дозволяє розмежувати ресурси, які перебувають у матеріальній формі, і ті, що існують у нематеріальному вигляді, як-от інтелектуальна власність. Розподіл за швидкістю обороту дає змогу оцінити, які активи здатні швидко перетворюватися на грошові кошти, а які є менш ліквідними. Цей підхід дозволяє виявити, наскільки ефективно організація використовує свої ресурси в короткостроковій і довгостроковій перспективі.

Класифікація активів відповідно до чутливості до інфляції сприяє розумінню того, як зміна економічних умов впливає на їхню вартість. Активи, які є менш залежними від інфляційних процесів, забезпечують більшу стабільність фінансових результатів. У свою чергу, ресурси з високою чутливістю можуть нести додаткові ризики, але водночас пропонувати перспективи для зростання в умовах сприятливого ринкового середовища. Крім того, активи доцільно класифікувати за рівнем ліквідності, що дає змогу оцінити здатність підприємства швидко перетворювати свої ресурси на грошові кошти для виконання фінансових зобов'язань. Представлення інформації у вигляді класифікаційних категорій допомагає полегшити аналіз та обґрунтувати ефективні управлінські рішення.

Здійснено класифікацію основних видів активів за різними ознаками, зокрема: за формою їх функціонування, за швидкістю обігу та залежно від чутливості до інфляційних процесів (табл. 2.3). Обчислені дані, подані нижче, ілюструють ці підходи та містять детальну характеристику кожної групи активів.

У результаті аналізу даних таблиці можна зробити детальні висновки щодо кожної класифікаційної ознаки активів підприємства.

Так, за швидкістю обороту, у структурі активів спостерігається помітна динаміка змін. Частка необоротних активів знизилася з 71,9% у 2021 р. до 53,9% у 2023 р., що свідчить про перерозподіл ресурсів у бік більш ліквідних активів. Натомість оборотні активи демонструють суттєве зростання, збільшившись із 28,1% до 46,1%. Такий перерозподіл свідчить про стратегічний курс підприємства на підвищення мобільності капіталу та зростання ліквідності. Загальний приріст активів за досліджуваний період у 12611,9 тис. грн. свідчить про позитивну тенденцію в розвитку підприємства.

Таблиця 2.3 – Оцінка складу та структури активів балансу ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр. за класифікаційними ознаками (на кінець року)

Види майна (активів)	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Відхилення, 2023р. до 2021р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	пун кти
За швидкістю обороту								
Необоротні	8764,5	71,9	10487,8	49,7	13375,5	53,9	4611,0	-18,0
Оборотні	3418,0	28,1	10614,6	50,3	11418,9	46,1	8000,9	18,0
Всього	12182,5	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12611,9	0,0
За формою функціонування								
Матеріальні	10657,4	87,6	14639,8	69,4	21425,9	86,4	10768,5	-1,2
Нематеріальні	0,0	0,0	88,6	0,4	74,6	0,3	74,6	0,3
Фінансові	1511,6	12,4	6374,0	30,2	3293,9	13,3	1782,3	0,9
Всього	12169,0	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12625,4	0,0
За чутливістю до інфляційних процесів								
Монетарні	1511,6	12,4	6374,0	34,2	3293,9	13,3	1782,3	0,9
Немонетарні	10657,4	87,6	12276,6	65,8	21425,9	86,7	10768,5	-0,9
Всього	12169,0	100,0	18650,6	100,0	24719,8	100,0	12550,8	0,0
За рівнем ліквідності								
Високоліквідні	214,5	1,8	824,6	3,9	1079,1	4,4	864,6	2,6
Середньоліквідні	1297,1	10,6	6378,4	30,2	3353,8	13,5	2056,7	2,9
Низьколіквідні	1906,4	15,6	3411,6	16,2	6986,0	28,2	5079,6	12,5
Важколіквідні	8764,5	71,9	10487,8	49,7	13375,5	53,9	4611,0	-18,0

За класифікаційною ознакою форми функціонування матеріальні активи залишаються домінуючою частиною в структурі, утримуючи понад 86% у кожному із проаналізованих років. Це свідчить про значну залежність підприємства від матеріальної бази. Нематеріальні активи залишаються незначними, що свідчить про обмежене використання інноваційних нематеріальних ресурсів. Фінансові активи продемонстрували нестабільність,

досягнувши піку в 2022 р. з часткою 30,2%, але низившись до 13,3% у 2023 р., що може свідчити про завершення певних фінансових інвестицій.

За чутливістю до інфляційних процесів можемо зробити наступний висновок. Монетарні активи, які більш чутливі до інфляції, зросли до 34,2% у 2022 р., але в 2023 р. їх частка впала до 13,3%. Це може свідчити про зміни в політиці управління фінансовими ресурсами. Немонетарні активи, які є менш чутливими до інфляції, демонструють стабільність і зберігають частку понад 86%, що є характерним для підприємств зі значною часткою матеріальних ресурсів у структурі.

За ознакою рівня ліквідності високоліквідні активи, хоча й займають невелику частку, все ж зросли з 1,8% у 2021 р. до 4,4% у 2023 р., що позитивно впливає на здатність підприємства швидко покривати короткострокові зобов'язання. Середньоліквідні активи зросли з 10,6% до 13,5%, що відображає підвищення їхньої ролі в забезпеченні фінансової гнучкості. Низьколіквідні активи демонструють приріст із 15,6% до 28,2%, що може бути пов'язаним із розширенням довгострокових інвестицій. Частка важколіквідних активів, попри їхній значний обсяг (53,9% у 2023 р.), знижується, що може свідчити про поступову адаптацію до потреб ринку та оптимізацію структури активів.

Підсумовуючи оцінку показників даної таблиці слід зазначити, що товариство демонструє позитивну динаміку в зростанні обсягів активів, адаптацію до змін ринкових умов і підвищення рівня ліквідності. Зміна структури активів свідчить про оптимізацію використання ресурсів, збільшення частки оборотних і високоліквідних активів, а також збереження високої частки матеріальних ресурсів, які є ключовою складовою діяльності підприємства. Загалом, такі тенденції відображають стратегічний розвиток, спрямований на підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Оцінка фінансового стану неможлива без детального аналізу структури пасивів. Вона демонструє джерела фінансування, зокрема власний і позиковий капітал, що раніше були інвестовані у майно суб'єкта господарювання. Аналіз структури цих джерел дає змогу зробити обґрунтовані прогнози щодо перспектив подальшого розвитку.

Активи суб'єкта господарювання формуються за рахунок капіталу, що охоплює власні та залучені джерела, які фіксуються у складі його пасивів. Капітал має фінансову сутність і виступає як зобов'язання перед акціонерами, партнерами та державою. Його структура включає власний капітал і фінансові зобов'язання.

Фінансовий стан значною мірою залежить від ефективності розміщення власного та позиченого капіталу в активах, а також від оптимального співвідношення між цими джерелами фінансування.

Аналіз структури джерел фінансування можуть проводити як внутрішні, так і зовнішні користувачі фінансової та бухгалтерської інформації. Тому під час аналізу застосовуються різні підходи, які враховують потреби цих груп. Наприклад, серед зовнішніх користувачів, таких як постачальники та банки, особлива увага приділяється зміні частки власного капіталу у джерелах фінансування. Це пов'язано з тим, що зменшення частки власних коштів може підвищувати рівень фінансових ризиків при укладанні окремих угод. Таким чином, зниження питомої ваги власного капіталу призводить до зростання ризиків у певних фінансових операціях.

Високий рівень залежності від позичених коштів може створювати додаткові фінансові труднощі, особливо у випадках коливань ринкових умов чи зростання відсоткових ставок. Саме тому важливо забезпечити баланс між джерелами фінансування, який дозволить знизити ризики і підвищити фінансову стійкість. Раціональне управління структурою капіталу сприяє не лише стабільності, а й довгостроковій конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

З іншого боку, аналіз структури джерел майна з точки зору внутрішніх підходів дає можливість знайти альтернативні способи організації фінансування суб'єкта господарювання. Під час вибору таких підходів основна увага приділяється вартості джерел фінансування, рівню їх ризику, умовам залучення позичених коштів, перспективності та прибутковості напрямів використання, а також строкам погашення заборгованостей.

У зв'язку з цим, у пасиві балансу міститься деталізована інформація про

джерела формування власного капіталу, а також про довгострокові і короткострокові зобов'язання, що дозволяє оцінити їхню структуру та доцільність використання. Такий аналіз допомагає виявити слабкі місця у фінансовій структурі та своєчасно реагувати на можливі ризики. Крім того, це сприяє ухваленню обґрунтованих рішень щодо залучення нових джерел фінансування чи оптимізації існуючих.

Проаналізуємо джерела фінансування, які були інвестовані у майно товариства з обмеженою відповідальністю «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр., що відображено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Оцінка структури джерел коштів, які вкладені у майно ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Відхилення, 2023 р. до 2021 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Усього коштів	12182,5	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12611,9	203,5
Власний капітал	4696,8	38,6	7142,1	33,8	9762,0	39,4	5065,2	207,84
у т.ч.:								
- зареєстрований капітал	201,0	1,6	201,0	1,0	201,0	0,8	0,0	100,0
- нерозподілений прибуток	4496,8	36,9	6941,1	32,9	9561,0	38,6	5064,2	212,6
- неоплачений капітал	1	0,0	0	0,0	0	0,0	-1,0	0,0
Довгострокові зобов'язання	0	0,0	1183,4	5,6	966,7	3,3	966,7	-
Поточні зобов'язання	3385,6	27,8	2475,6	11,7	1700,6	5,7	-1685	50,2
Позичені кошти	2811,1	23,1	2529,6	11,99	6453,6	26,03	3642,5	229,6
Кредиторська заборгованість	4674,6	38,4	11430,7	54,17	8578,8	34,60	3904,2	183,5

Аналізуючи структуру джерел коштів, вкладених у майно ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021-2023 роки, можна зробити кілька ключових висновків щодо змін у фінансуванні підприємства.

Загальна сума коштів, вкладених у майно підприємства, зросла з 12182,5

тис. грн у 2021 р. до 24794,4 тис. грн у 2023 р. Це свідчить про загальне збільшення активів на 12611,9 тис. грн або на 203,5%. Динаміка фінансування компанії показує, що зростання активів відбувалося за рахунок збільшення як власного, так і позикового капіталу, а також зміни в структурі зобов'язань.

Частка власного капіталу за цей період також зросла, з 38,6% у 2021 р. до 39,4% у 2023 р., при цьому сума власного капіталу збільшилася на 5065,2 тис. грн, що становить 207,84%. Це є позитивною динамікою, оскільки підприємство поступово підвищує свою фінансову автономію і зміцнює позиції за рахунок власних джерел фінансування. Основний приріст відбувся за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку, який зріс з 4496,8 тис. грн у 2021 р. до 9561,0 тис. грн у 2023 р., що становить приріст на 212,6%. Однак зареєстрований капітал залишався незмінним протягом цього періоду, що свідчить про стабільність базової структури власного капіталу.

Довгострокові зобов'язання, які були відсутні у 2021 р., з'явилися в 2022 р. на рівні 1183,4 тис. грн, проте до 2023 року їх обсяг зменшився до 966,7 тис. грн. Це свідчить про скорочення довгострокових фінансових зобов'язань підприємства, що може вказувати на погашення частини боргів або зміну структури фінансування в бік короткострокових джерел.

Поточні зобов'язання компанії зазнали суттєвого зниження. У 2021 р. вони склали 3385,6 тис. грн (27,8% загальних зобов'язань), проте до 2023 р. цей показник знизився до 1700,6 тис. грн (5,7%). Це зниження на 1685 тис. грн або 50,2% свідчить про покращення фінансової дисципліни та зменшення залежності від короткострокових кредиторів.

Позичені кошти продемонстрували помітне зростання, збільшившись з 2811,1 тис. грн у 2021 р. до 6453,6 тис. грн у 2023 р. Це зростання на 3642,5 тис. грн або 229,6% вказує на те, що компанія активно залучала позикові ресурси для фінансування своєї діяльності. Частка позичених коштів у загальній структурі активів зросла з 23,1% до 26,03%, що свідчить про посилення ролі зовнішнього фінансування в структурі капіталу.

Кредиторська заборгованість також зросла протягом аналізованого періоду, збільшившись з 4674,6 тис. грн у 2021 р. до 8578,8 тис. грн у 2023 р., що

становить приріст на 3904,2 тис. грн або 183,5%. Незважаючи на зниження короткострокових зобов'язань, кредиторська заборгованість зростає, що може свідчити про відстрочку платежів постачальникам або іншим контрагентам.

Таким чином, аналіз структури джерел коштів показує, що ТОВ «АЛЬЯНС ПАК» активно розвивається, збільшуючи обсяги активів, зокрема за рахунок зростання власного капіталу та позичених коштів. Разом із цим підприємство зменшило короткострокові зобов'язання, що сприяло підвищенню фінансової стійкості та зниженню ризиків ліквідності.

Оцінка складу, структури та динаміки пасивів балансу є важливим етапом фінансового аналізу, який дає змогу визначити стійкість і ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства. Пасиви, як джерела формування активів, відображають фінансову базу діяльності, а їх аналіз дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони в управлінні капіталом. Сучасні підходи до аналізу пасивів передбачають їх детальну класифікацію за ключовими ознаками, що забезпечує комплексне розуміння структури фінансування та допомагає формувати стратегічні рішення для підвищення фінансової стійкості.

Класифікація пасивів за характером формування, рівнем відповідальності власного капіталу, тривалістю використання, періодом погашення зобов'язань та терміновістю сплати є базою для всебічного фінансового аналізу. Такий підхід дозволяє підприємству розробити ефективну фінансову політику, мінімізувати ризики та забезпечити збалансоване використання ресурсів. У цьому контексті детальний розгляд кожної з ознак класифікації пасивів стає необхідним для розуміння фінансового стану та перспектив розвитку бізнесу.

Оцінка пасивів за характером формування передбачає аналіз джерел фінансування, які поділяються на власні та позикові. Власний капітал включає статутний капітал, нерозподілений прибуток та резерви, які формуються за рахунок внутрішніх ресурсів підприємства. Позиковий капітал, навпаки, складається з залучених коштів, зокрема кредитів, облігацій та інших зобов'язань перед зовнішніми суб'єктами. Цей поділ є важливим для оцінки

фінансової незалежності підприємства: чим більша частка власного капіталу, тим нижчий ризик залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Крім того, джерела власного капіталу класифікуються за рівнем відповідальності на зареєстрований та додатковий капітал. Аналіз за цією ознакою дозволяє оцінити стабільність фінансової бази підприємства, оскільки зареєстрований капітал менше піддається змінам, тоді як додатковий капітал може варіюватися залежно від потреб бізнесу.

Ще однією ознакою є тривалість використання. За цією ознакою пасиви поділяються на постійний та змінний капітал. Проведення аналізу за цією класифікацією є необхідним для оцінки здатності підприємства підтримувати стабільність операційної діяльності та виконувати довгострокові фінансові зобов'язання. Такий підхід також дозволяє оцінити баланс між тривалими і короткостроковими джерелами фінансування.

За періодом погашення зобов'язань пасиви класифікуються на поточні та довгострокові зобов'язання залежно від строку їх виконання. Поточні зобов'язання, що мають бути погашені протягом одного операційного циклу, відображають короткострокову платоспроможність підприємства. Довгострокові зобов'язання мають термін погашення, що перевищує один рік, і зазвичай спрямовані на фінансування масштабних інвестиційних проектів. Аналіз за періодом погашення дозволяє оцінити ризики ліквідності, зокрема чи здатне підприємство своєчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями.

За терміновістю сплати зобов'язань пасиви можна поділити на найбільш термінові, короткострокові та довгострокові. Найбільш термінові зобов'язання включають ті, що потребують негайного погашення, наприклад, заборгованість перед постачальниками або сплата податків. Короткострокові зобов'язання охоплюють борги, які необхідно погасити у найближчі місяці. Довгострокові зобов'язання мають більш тривалі строки виконання. Оцінка за цією ознакою дозволяє виявити напруженість у фінансових потоках підприємства, забезпечити контроль за ліквідністю та підготуватися до своєчасного виконання фінансових зобов'язань.

Усі зазначені аспекти є важливими для всебічної оцінки пасивів балансу, оскільки вони допомагають підприємству визначити сильні та слабкі сторони у фінансовій структурі та розробити стратегії для підвищення стійкості й ефективності управління.

Використовуючи окремі класифікаційні ознаки, здійснимо більш детальний аналіз пасивів балансу у досліджуваному підприємстві (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Оцінка джерел коштів вкладених у майно ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Види окремих джерел формування пасивів (капіталу)	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Відхилення, 2023 р. до 2021 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	пункти
За характером формування								
Власний капітал	4696,8	38,6	7142,1	33,8	9762,0	39,4	5065,2	0,8
Позиковий капітал	7485,7	61,4	13960,3	66,2	15032,4	60,6	7546,7	-0,8
Всього	12182,5	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12611,9	0,0
За рівнем відповідальності власного капіталу								
Зареєстрований	201,0	4,3	201,0	2,8	201,0	2,1	0,0	-2,2
Додатковий	4496,8	95,7	6941,1	97,2	9561,0	97,9	5064,2	2,2
Всього	4697,8	100,0	7142,1	100,0	9762,0	100,0	5064,2	0,0
За тривалістю використання								
Постійний	7507,9	61,6	9671,7	45,8	15735,6	63,5	8227,7	1,8
Змінний	4674,6	38,4	11430,7	54,2	9058,8	36,5	4384,2	-1,8
Всього	12182,5	100,0	21102,4	100,0	24794,4	100,0	12611,9	0,0
За періодом погашення зобов'язань								
Поточні	4674,6	62,4	11430,7	81,9	9058,8	60,3	4384,2	-2,2
Довгострокові	2811,1	37,6	2529,6	18,1	5973,6	39,7	3162,5	2,2
Всього	7485,7	100,0	13960,3	100,0	15032,4	100,0	7546,7	0,0
За терміновістю сплати зобов'язань								
Найбільш термінові	4674,6	62,4	11430,7	81,9	8578,8	57,1	3904,2	-5,4
Короткострокові	0,0	0,0	0,0	0,0	480,0	3,2	480,0	3,2
Довгострокові	2811,1	37,6	2529,6	18,1	5973,6	39,7	3162,5	2,2
Всього	7485,7	100,0	13960,3	100,0	15032,4	100,0	7546,7	0,0

Оцінка даних таблиці з позиції джерел коштів дозволяє зробити наступні висновки.

За характером формування структура пасивів демонструє, що у 2023 році власний капітал складає 39,4% від загального обсягу джерел фінансування, що є помітним зростанням у порівнянні з 2021 роком (38,6%). Це свідчить про зміцнення фінансової незалежності підприємства. Позиковий капітал, хоча й зменшився у відсотковому співвідношенні з 61,4% до 60,6%, демонструє абсолютне зростання у 2023 році на 7546,7 тис. грн. Така динаміка може вказувати на більш активне залучення кредитних ресурсів для розвитку.

Аналіз за рівнем відповідальності власного капіталу показав, що зареєстрований капітал залишається незмінним у абсолютних величинах (201 тис. грн.), однак його частка у загальній структурі власного капіталу знизилася з 4,3% у 2021 році до 2,1% у 2023 році. Натомість додатковий капітал зріс на 5064,2 тис. грн., досягнувши 97,9% у загальній структурі у 2023 році. Це свідчить про те, що джерела поповнення власного капіталу були переважно зосереджені на додаткових інвестиціях.

Оцінка джерел коштів за тривалістю використання демонструє, що постійний капітал збільшився як у абсолютному, так і у відносному вираженні, досягнувши 63,5% у 2023 р. Це позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства. Змінний капітал, навпаки, знизився у відносній частці до 36,5%, що може свідчити про зменшення залежності від короткострокових джерел фінансування.

Дослідивши джерела коштів за періодом погашення зобов'язань бачимо, що поточні зобов'язання у 2023 р. становлять 60,3%, що є зменшенням порівняно з 81,9% у 2022 р., але все ще перевищує показник 2021 року (62,4%). Довгострокові зобов'язання значно зросли у 2023 р., досягнувши 39,7%, що свідчить про тривалі плани розвитку підприємства.

Оцінка за терміновістю сплати зобов'язань показала, що у 2023 р. найбільш термінові зобов'язання знизилися у відносній частці до 57,1%. Водночас з'явилися короткострокові зобов'язання, які склали 3,2%. Це може вказувати на зміну структури боргів, спрямовану на диверсифікацію джерел фінансування.

Загалом підприємство демонструє покращення фінансової стійкості через збільшення частки власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Однак

необхідно детально вивчити причини зниження питомої ваги зареєстрованого капіталу та оцінити вплив змін у структурі пасивів на ліквідність і платоспроможність.

Для подальшого розвитку підприємству варто зосередитися на подальшому збільшенні частки власного капіталу, що дозволить зменшити ризики, пов'язані із залученням позикових ресурсів. Доцільно проводити детальний моніторинг структури зобов'язань, зокрема короткострокових, для своєчасного погашення боргів і підтримання належного рівня ліквідності. Орієнтація на довгострокові джерела фінансування може забезпечити стабільний розвиток підприємства у майбутньому.

2.3 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства

Фінансовий стан підприємства значною мірою визначається його платоспроможністю та ліквідністю, які є ключовими характеристиками стабільності. Саме ці показники забезпечують фінансову рівновагу підприємства. Для збереження стійкого фінансового становища підприємству необхідно підтримувати платоспроможність і ліквідність на належному рівні. Стейкхолдери завжди прагнуть проаналізувати ці аспекти, оскільки оцінка ліквідності та платоспроможності дозволяє визначити здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання в конкретні часові межі [2]. На рівень ліквідності та платоспроможності впливають як зовнішні чинники, що характеризують середовище діяльності підприємства, так і внутрішні показники, включаючи ефективність управлінських рішень і результати операційної діяльності.

Термін "ліквідність" походить від латинського слова і відображає здатність активів легко перетворюватися на грошові кошти. Це поняття широко використовується для опису економічних об'єктів, таких як товари, цінні папери, а також для оцінки суб'єктів господарювання, включаючи банки, підприємства чи страхові організації. Ліквідність, як один із ключових показників фінансового

аналізу, демонструє, наскільки швидко і з мінімальними витратами економічний суб'єкт може реалізувати свої активи за встановленою ринковою ціною у будь-який момент часу [18].

Дослідження економічної літератури та нормативно-правових актів свідчить про існування різних підходів до визначення термінів "платоспроможність" і "ліквідність" підприємства. Одні автори трактують ці поняття як тотожні, інші наголошують на їхній відмінності за змістом, а треті підкреслюють їхній взаємозв'язок. Таке різноманіття тлумачень обумовлене тим, що дослідники акцентують увагу на різних аспектах платоспроможності та ліквідності.

З метою уточнення, доцільно проаналізувати визначення цих понять, подані в роботах різних авторів і закріплені в нормативно-правових актах України. Розглянемо визначення термінів "ліквідність" і "платоспроможність" підприємства, запропоновані окремими дослідниками та викладені в методичних рекомендаціях, що регламентують оцінку фінансового стану підприємств.

Зокрема, Ю.С. Цал-Цалко зазначає, що економічні категорії "ліквідність" і "платоспроможність" мають різну сутність. Ліквідність характеризується здатністю поточних активів підприємства, які виступають об'єктами платіжного обороту, трансформуватися в грошові кошти або використовуватися безпосередньо як майно для здійснення необхідних розрахунків у встановлені терміни. Натомість платоспроможність відображає можливість суб'єкта господарювання своєчасно і в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання [39, с. 308].

О.Я. Базилінська визначає платоспроможність як здатність своєчасно та безперервно виконувати боргові зобов'язання у встановлені строки [1, с. 85]. Ліквідність підприємства, за її словами, характеризується не лише можливістю отримання грошових коштів від продажу активів, але й здатністю залучати додаткове зовнішнє фінансування. Це стає реальним за умови наявності у підприємства хорошого ділового іміджу та високої привабливості для інвесторів [1, с. 86].

Вчені Г.О. Крамаренко та О.Є. Чорна визначають платоспроможність як

здатність підприємства вчасно виконувати платіжні зобов'язання за допомогою грошових коштів [11, с. 189]. Ліквідність, за їхнім твердженням, характеризує спроможність підприємства оперативно погашати борги, демонструючи готовність і швидкість, з якою оборотні активи можуть бути конвертовані у грошову форму через їх реалізацію [11].

На думку науковців І.О. Школьник, І.М. Боярко та О.В. Дейнеки ліквідність підприємства визначається як забезпеченість його оборотними активами, які в теорії можуть покрити короткострокові зобов'язання навіть у разі порушення строків їх погашення, встановлених контрактами [43, с. 102]. Платоспроможність, на думку авторів, передбачає наявність у підприємства достатньої кількості грошових коштів або їх еквівалентів, що дозволяє виконувати негайні розрахунки за кредиторською заборгованістю [43, с. 111].

Методичні рекомендації щодо визначення ознак неплатоспроможності підприємства та дій, пов'язаних із приховуванням банкрутства, трактують платоспроможність (ліквідність) як один із ключових якісних показників діяльності суб'єкта господарювання. Цей показник відображає здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі виконувати свої платіжні зобов'язання за допомогою наявних коштів або фінансових ресурсів, які постійно поповнюються в процесі його господарської діяльності [16].

Л.А. Лахтіонова визначає ліквідність підприємства як здатність у будь-яких обставинах оперативно забезпечувати необхідні резерви платіжних коштів для погашення боргових зобов'язань, використовуючи як внутрішні, так і зовнішні джерела фінансування [14, с. 456].

Ліквідність підприємства характеризує його можливість конвертувати активи у грошові кошти для своєчасного виконання короткострокових зобов'язань. Основними індикаторами ліквідності є коефіцієнти загальної, швидкої та абсолютної ліквідності. Перший показник демонструє здатність підприємства покривати поточні зобов'язання всіма оборотними активами. Другий акцентує увагу на високоліквідних активах, виключаючи запаси, а третій визначає можливість негайного погашення короткострокових боргів виключно за рахунок доступних грошових коштів.

Платоспроможність, у свою чергу, відображає фінансову стійкість підприємства, його незалежність та здатність стабільно функціонувати в довгостроковій перспективі. Ключовим індикатором тут є коефіцієнт платоспроможності, який показує співвідношення між власними та залученими ресурсами, що дозволяє оцінити рівень фінансової стійкості.

Оцінка динаміки цих показників дає змогу всебічно оцінити ліквідність і платоспроможність підприємства, сприяючи ухваленню оптимальних управлінських рішень та прогнозуванню фінансової стійкості.

Розрахунки показників ліквідності і платоспроможності покажемо у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Показники ліквідності і платоспроможності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, 2023 р. до 2021 р.	
				тис. грн.	%
Оборотні активи, всього	3418	10614,6	11418,9	8000,9	334,1
в т.ч.: виробничі запаси	-	-	-	-	-
товари	-	-	-	-	-
готова продукція	0	150,1	1800,4	1800,4	-
кошти в розрахунках	1297,1	5549,4	2214,8	917,7	170,8
грошові кошти	214,5	1653,6	2219,0	2004,5	1034,5
Поточні зобов'язання і забезп.	4674,6	11430,7	9058,8	4384,2	193,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,046	0,072	0,119	0,073п	-
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,731	0,915	1,062	0,331п	-
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,457	0,760	0,760	0,303п	-
Коефіцієнт платоспроможності	0,133	0,146	0,058	-0,075п	-
Коефіцієнт мобільності активів	0,281	0,503	0,461	0,180п	-
Коефіцієнт співвідношення активів	0,390	1,012	0,854	0,464п	-

Аналіз показників ліквідності та платоспроможності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021-2023 рр. свідчить про суттєві зміни у фінансовій стабільності компанії.

Оборотні активи збільшилися з 3418 тис. грн у 2021 р. до 11418,9 тис. грн у 2023 р., що є зростанням на 334,1%. Основний приріст у структурі оборотних

активів пов'язаний із готовою продукцією, яка в 2021 р. була відсутня, але в 2023 р. досягла 1800,4 тис. грн. Це говорить про розширення виробничих операцій або запасів продукції для продажу. Суттєво зросли кошти в розрахунках на 917,7 тис. грн, що свідчить про збільшення дебіторської заборгованості або фінансових операцій з клієнтами. Грошові кошти також значно збільшилися, зрісши більше ніж у 10 разів до 2219,0 тис. грн.

Поточні зобов'язання зросли з 4674,6 тис. грн у 2021 р. до 9058,8 тис. грн у 2023 р., що є приростом на 93,8% та свідчить про збільшення короткострокових боргових зобов'язань компанії. Хоча це може вказувати на певну залежність від короткострокового фінансування, збільшення поточних активів може свідчити про збільшення оборотності капіталу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 0,046 до 0,119 за три роки. Це показує, що компанія стала більш здатною погашати свої поточні зобов'язання негайно наявними грошовими коштами, хоча цей коефіцієнт залишається низьким, що може свідчити про певні ризики ліквідності.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також показав позитивну динаміку – він збільшився з 0,731 у 2021 році до 1,062 у 2023 році, перевищивши критичний рівень 1. Це свідчить про покращення здатності компанії швидко реалізувати свої ліквідні активи для погашення короткострокових боргів.

Коефіцієнт загальної ліквідності зріс з 0,457 до 0,760 у 2022 році, але залишився на цьому рівні в 2023 році. Незважаючи на зростання, цей показник все ще нижчий за оптимальний рівень 1, що вказує на те, що компанія має менше оборотних активів порівняно з поточними зобов'язаннями, що може нести ризики для фінансової стійкості.

Коефіцієнт платоспроможності, навпаки, знизився з 0,133 у 2021 р. до 0,058 у 2023 р. Це показує зниження частки власних коштів у загальних активах компанії, що може свідчити про збільшення боргового навантаження.

Коефіцієнт мобільності активів зріс з 0,281 до 0,461, що свідчить про зростання частки оборотних активів у загальній структурі активів. Це позитивний знак, адже компанія стає більш гнучкою у використанні активів для оперативного управління.

Коефіцієнт співвідношення активів зріс з 0,390 у 2021 р. до 0,854 у 2023 р., що відображає збільшення капіталізації та стабільність компанії.

Загальний висновок з аналізу показників ліквідності і платоспроможності ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021-2023 роки свідчить про покращення ліквідності компанії, але водночас збільшення залежності від зовнішніх зобов'язань.

В цілому, показники ліквідності демонструють позитивну динаміку. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс, хоча все ще залишається на низькому рівні, що свідчить про обмежену можливість компанії швидко розраховуватися грошовими коштами. Проте коефіцієнти швидкої і загальної ліквідності зростають, що показує збільшення здатності компанії погашати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів.

Однак показник платоспроможності знизився, що свідчить про зростання залежності від зовнішнього фінансування і зменшення частки власного капіталу у структурі активів. Це підвищує ризик фінансової нестабільності при збільшенні боргових навантажень.

Загалом, незважаючи на позитивні зміни в показниках ліквідності, зниження платоспроможності і зростання боргового навантаження може вказувати на необхідність обережного управління зобов'язаннями і зміцнення власного капіталу для забезпечення довгострокової фінансової стабільності компанії.

2.4 Аналіз фінансової стійкості підприємства

Фінансова стійкість підприємства є ключовою умовою його функціонування, розвитку та досягнення високого рівня конкурентоспроможності. Вона відображає ефективність діяльності у сферах операцій, інвестицій і фінансів, надаючи необхідну інформацію для потенційних інвесторів. Крім того, фінансова стійкість свідчить про здатність підприємства виконувати свої боргові зобов'язання. Практика показує, що фінансово стійкі компанії мають конкурентні переваги в межах своєї галузі. Вони легше

залучають інвестиції, мають ширший вибір постачальників і можуть наймати кваліфікованих працівників. Такі підприємства також уникають конфліктів із державними органами щодо сплати податків та інших платежів, а з громадськістю – щодо виплат заробітної плати й дивідендів.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить про різноманітність підходів до трактування поняття «фінансова стійкість». Одне з визначень розглядає фінансову стійкість як складову загальної стійкості підприємства, що характеризує збалансованість фінансових потоків та наявність ресурсів, які забезпечують можливість підтримувати діяльність підприємства протягом визначеного періоду. Це включає обслуговування кредитних зобов'язань та виробничих процесів.

Г.О. Крамаренко визначає фінансову стійкість як такий стан фінансів та економіки підприємства, за якого зберігається стабільна платоспроможність, а співвідношення власного та позикового капіталу підтримується в межах, що забезпечують цю стійкість. Він також акцентує увагу на тому, що фінансова стійкість передбачає довготривалу платоспроможність із дотриманням балансу між власними та позиковими коштами [12]. Водночас, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк та Н.Ю. Невмержицька розглядають фінансову стійкість через здатність підприємства покривати запаси та витрати за рахунок власних коштів, уникати надмірної дебіторської та кредиторської заборгованості, а також забезпечувати своєчасне виконання зобов'язань [22, с. 189].

На думку М.Д. Білика, фінансова стійкість підприємства відображає такий стан його фінансових ресурсів, за якого ефективно управління ними гарантує наявність достатніх власних коштів, стабільний рівень прибутковості та можливість забезпечення процесу розширеного відтворення [3, с. 302].

Л.В. Шірінян вважає, що фінансова стійкість підприємства полягає у його здатності зберігати, відновлювати або навіть покращувати свій початковий фінансовий стан при зміні внутрішніх чи зовнішніх факторів, які впливають на фінансові потоки [42]. Л.М. Шаблиста розглядає це поняття як інтегральну якісну характеристику фінансового стану підприємства, яка відображає тенденції розвитку фінансових відносин під впливом різноманітних внутрішніх

і зовнішніх факторів [41].

Аналіз розглянутих підходів дав змогу визначити, що фінансова стійкість може трактуватися як у вузькому сенсі – як здатність підприємства забезпечувати свою діяльність або формування запасів і покриття витрат за рахунок власних коштів, так і в широкому – як частина загальної стійкості підприємства та специфічний фінансовий стан. Таким чином, фінансова стійкість підприємства відображає його спроможність здійснювати діяльність і розвиватися, підтримуючи баланс між активами та пасивами навіть у змінних умовах внутрішнього та зовнішнього середовища.

Однією з ключових проблем у процесі оцінювання та аналізу фінансової стійкості підприємства є її відокремлення від інших характеристик фінансового стану. Така необхідність зумовлена тим, що під час комплексного аналізу фінансового стану одні й ті самі показники, маючи різні назви, різними науковцями можуть відноситися як до групи коефіцієнтів фінансової стійкості, так і до інших категорій. Наприклад, деякі дослідники розглядають фінансову стійкість як еквівалент довгострокової ліквідності компанії або ототожнюють її з платоспроможністю.

На фінансову стійкість підприємства впливають численні фактори, які можна поділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори пов'язані з макроекономічним середовищем і включають загальний рівень економічної стабільності, темпи інфляції, валютні коливання, державну політику в сфері оподаткування, регулювання підприємницької діяльності, доступність кредитних ресурсів, рівень конкуренції на ринку та стан ринкової інфраструктури. Ці фактори є незалежними від діяльності підприємства, проте вони значно впливають на його можливість підтримувати фінансову стабільність.

Водночас внутрішні фактори залежать від самого підприємства і можуть бути скориговані в процесі управління. До них належать структура та якість управління активами, ефективність використання фінансових ресурсів, обсяг і структура власного капіталу, співвідношення власних і позикових коштів, рівень дебіторської та кредиторської заборгованості, прибутковість діяльності, рівень

витрат, а також якість управління грошовими потоками. Крім того, важливим аспектом є кадрова політика підприємства, оскільки кваліфікований персонал може сприяти оптимізації використання ресурсів і підвищенню ефективності роботи.

Отже, фінансова стійкість підприємства є результатом взаємодії зовнішніх умов і внутрішніх рішень. Ефективне управління цими факторами дозволяє підприємству підтримувати свою платоспроможність, забезпечувати конкурентоспроможність і досягати довгострокової стабільності в умовах динамічного середовища.

Розрахунок і оцінку за даними балансу показників, які характеризують фінансову стійкість підприємства за 2021-2023 рр. покажемо в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Оцінка показників фінансової стійкості ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Назва показника	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення (+/-)
Коефіцієнт автономії	0,386	0,338	0,394	0,008
Коефіцієнт фінансової залежності	2,594	2,955	2,540	-0,054
Коефіцієнт фінансового ризику	1,594	1,955	1,540	-0,054
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,614	0,662	0,606	-0,008
Коефіцієнт покриття довгострокових вкладень	0,321	0,241	0,447	0,126
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,374	0,262	0,380	0,005
Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	1,594	1,955	1,540	-0,054
Коефіцієнт структури залученого капіталу	0,376	0,181	0,397	0,022
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,626	0,738	0,620	-0,005
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,005	0,625	1,078	0,073

Аналіз фінансової стійкості досліджуваного підприємства демонструє певні зміни у структурі капіталу та рівні його фінансової стабільності.

Коефіцієнт автономії показує збільшення з 0,386 у 2021 р. до 0,394 у 2023

році, що свідчить про незначне зростання частки власного капіталу в загальному капіталі підприємства. Це є позитивним показником, оскільки підвищення коефіцієнта автономії означає зростання незалежності від зовнішніх фінансових ресурсів.

Коефіцієнт фінансової залежності зменшився з 2,594 у 2021 р. до 2,540 у 2023 р., що також є позитивним сигналом. Менша залежність від позикових коштів вказує на покращення фінансової стабільності та менш значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансового ризику та коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів знизилися з 1,594 у 2021 р. до 1,540 у 2023 р. Зменшення цих коефіцієнтів означає зменшення ризику фінансових зобов'язань, що також є позитивним знаком для фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу показав зниження з 0,614 у 2021 р. до 0,606 у 2023 р., що свідчить про зменшення частки позикових коштів. Це покращує структуру капіталу, знижуючи фінансовий ризик.

Коефіцієнт покриття довгострокових вкладень суттєво зріс з 0,321 у 2021 р. до 0,447 у 2023 р. Це позитивна зміна, оскільки вона свідчить про те, що підприємство стало краще покривати довгострокові вкладення власним капіталом.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів зріс із 0,374 у 2021 р. до 0,380 у 2023 р., що свідчить про незначне збільшення використання довгострокових позикових коштів для фінансування діяльності підприємства. Однак цей показник залишається відносно стабільним, що не вказує на значний ризик.

Коефіцієнт структури залученого капіталу збільшився з 0,376 у 2021 р. до 0,397 у 2023 р., що говорить про незначне зростання залучених коштів у структурі капіталу. Це несе певний ризик, але в межах стабільності.

Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел знизився з 0,626 у 2021 р. до 0,620 у 2023 р., вказуючи на незначне зниження незалежності капіталізованих джерел. Це свідчить про те, що капіталізація підприємства дещо знизилася, але не є критичною зміною.

Коефіцієнт фінансової стабільності покращився з 1,005 у 2021 р. до 1,078 у 2023 р., що свідчить про збільшення фінансової стабільності підприємства. Це означає, що ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» стало менш залежним від зовнішніх джерел фінансування і має більшу здатність забезпечити фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

У цілому, аналіз показників фінансової стійкості підприємства вказує на позитивну динаміку, що свідчить про покращення стабільності та зменшення фінансових ризиків.

Загальна оцінка показників фінансової стійкості ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021–2023 рр. вказує на позитивну тенденцію в напрямку підвищення автономії та стабільності підприємства. Показники автономії та покриття довгострокових вкладень зросли, що свідчить про поступове посилення фінансової незалежності та стійкості компанії. Зменшення коефіцієнтів фінансової залежності й фінансового ризику також вказує на покращення фінансового становища та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування. Покращення коефіцієнта фінансової стабільності підкреслює здатність підприємства підтримувати стабільний фінансовий стан та адаптуватися до можливих змін у фінансових умовах.

Таким чином, можна зробити висновок, що підприємство поступово знижує фінансові ризики, посилює власну фінансову базу й створює міцну основу для стабільного розвитку.

2.5 Оцінка показників ділової активності

Ділова активність підприємства є важливим показником його успішності та результативності. Вона демонструє здатність організації отримувати прибуток, залучати фінансові ресурси, виконувати господарські операції та досягати стратегічних завдань. Аналіз ділової активності дозволяє управлінцям підприємства визначати переваги та недоліки у фінансово-господарській діяльності. До основних показників, які досліджуються, належать

рентабельність, швидкість обороту активів, рівень ефективності використання наявних ресурсів, фінансова стійкість тощо.

Оцінювання ділової активності сприяє виявленню потенційних проблем і допомагає у розробці рішень для їх усунення. Завдяки такому аналізу підприємство може знаходити можливості для вдосконалення своїх операційних процесів, підвищення ефективності та прибутковості, а також забезпечення конкурентної переваги у ринковому середовищі.

У сучасних умовах глобалізації, посилення конкуренції та нестабільної політичної обстановки підприємства змушені постійно адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Аналіз ділової активності є важливим інструментом, який допомагає підприємствам оцінити свою позицію на ринку, виявити шляхи підвищення ефективності та визначити перспективи розвитку.

Ділову активність оцінюють за допомогою фінансових індикаторів, таких як рентабельність, ліквідність та стабільність фінансового стану. Одночасно слід здійснювати внутрішній аналіз, що охоплює оцінку бізнес-процесів, визначення конкурентних переваг і виявлення слабких місць. Важливим є також коригування управлінських стратегій відповідно до змін у зовнішньому середовищі.

Результати оцінки ділової активності надають можливість приймати виважені рішення щодо інвестицій, розробки стратегічних планів і напрямів розвитку. Завдяки цьому підприємство може ефективніше реагувати на виклики, що виникають під впливом глобальних і регіональних економічних та політичних змін.

У сучасних умовах економічної та політичної нестабільності аналіз і оцінка ділової активності є критично важливими для забезпечення ефективного функціонування підприємств. Наявність актуальної та достовірної інформації про стан діяльності у сфері господарювання дає змогу підприємствам гнучко реагувати на зміни ринкових умов і справлятися з виникаючими викликами та ризиками.

Вивчення ділової активності дозволяє визначити ключові переваги та недоліки підприємства, а також виявити можливості для оптимізації роботи,

підвищення ефективності й посилення конкурентних позицій. Такий аналіз охоплює фінансові показники, організаційні процеси, підходи до управління, а також стан підприємства на ринку. Компанії, які систематично здійснюють аналіз власної ділової активності, мають значно кращу підготовку до змін у зовнішньому середовищі й вищі шанси на стабільний розвиток навіть в умовах нестабільності.

Дослідження ділової активності підприємства є важливим інструментом для забезпечення його стійкого розвитку та конкурентоспроможності. Постійний моніторинг ключових показників дозволяє керівництву своєчасно ідентифікувати проблемні аспекти діяльності та розробляти стратегії їх усунення. Ефективне управління діловою активністю сприяє підвищенню фінансових результатів, оптимізації використання ресурсів та поліпшенню операційної діяльності. Особливого значення набуває аналіз фінансових показників, зокрема рентабельності, ліквідності та оборотності активів, які є індикаторами ефективності діяльності підприємства.

Ділова активність також включає оцінку стратегічного управління, що дозволяє виявляти потенціал підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища. Вивчення організаційної структури, рівня управління ризиками та технологічної готовності сприяє вдосконаленню процесів прийняття рішень. Важливим аспектом дослідження є оцінка ринкової позиції підприємства, яка дозволяє визначати його конкурентні переваги та шукати нові можливості для зміцнення ринкових позицій.

Підприємства, які систематично здійснюють аналіз ділової активності, здатні краще адаптуватися до змін у галузевому середовищі та ефективніше реагувати на виклики глобалізації. Результати такого аналізу є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо інвестицій, модернізації виробничих процесів та розробки нових продуктів. Окрім того, вони забезпечують прозорість діяльності, що є вагомим фактором для зміцнення довіри інвесторів та партнерів. Таким чином, систематичний підхід до дослідження ділової активності сприяє підвищенню стабільності, ефективності та перспективності підприємства на ринку.

Аналіз показників оборотності оборотних активів буде здійснено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Оцінка оборотності оборотних активів ТзОВ «АЛЪЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр., тис.грн.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, 2023р. до 2021р., (+,-)	
				тис. грн.	%
Виручка від реалізації	34869,8	48431,5	42348,6	7478,8	121,4
Сума оборотних активів	3418,0	10614,6	11418,9	8000,9	334,1
Сума дебіторської заборгованості	1297,1	5549,4	2214,8	917,7	170,8
Сума кредиторської заборгованості	4674,6	11430,7	8578,8	3904,2	183,5
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	10,202	4,563	3,709	-6,493п	-
Коефіцієнт завантаженості активів у обороті	0,098	0,219	0,270	0,172п	-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	26,883	8,727	19,121	-7,762п	-
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	7,459	4,237	4,936	-2,523п	-
Тривалість обороту оборотних активів, у днях	36	80	98	63	-

Аналіз оборотності оборотних активів ТзОВ «АЛЪЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021–2023 роки, проведений на основі даних таблиці, дає змогу оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, а також виявити тенденції змін ключових фінансових показників.

Виручка від реалізації за досліджуваний період зросла з 34869,8 тис. грн у 2021 р. до 42348,6 тис. грн у 2023 р. Це свідчить про позитивну динаміку в діяльності підприємства, оскільки приріст становив 7478,8 тис. грн, що відповідає 121,4% від рівня 2021 р. Зростання виручки є позитивним фактором, оскільки воно свідчить про збільшення обсягів продажів та підвищення цін на

продукцію, що позитивно впливає на фінансовий стан.

Сума оборотних активів зросла майже втричі – з 3418,0 тис. грн у 2021 році до 11418,9 тис. грн у 2023 році, що відповідає приросту на 8000,9 тис. грн або 334,1%. Таке суттєве збільшення може бути наслідком накопичення запасів, збільшення обсягу дебіторської заборгованості чи інших елементів оборотних активів.

Сума дебіторської заборгованості зросла з 1297,1 тис. грн у 2021 р. до 2214,8 тис. грн у 2023 р., що становить приріст на 917,7 тис. грн або 170,8%. Таке збільшення вказує на менш ефективну політику управління дебіторською заборгованістю, що потенційно знижує швидкість обігу коштів у підприємстві.

Сума кредиторської заборгованості зросла на 3904,2 тис. грн, або на 183,5%, досягнувши 8578,8 тис. грн у 2023 р. Це свідчить про значну залежність підприємства від позикових ресурсів, або про накопичення заборгованості перед постачальниками, що може вплинути на фінансову стабільність.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів знизився з 10,202 у 2021 р. до 3,709 у 2023 р. Це означає, що оборотні активи стали обертатися повільніше, що може свідчити про зниження ефективності їх використання. Подібне зниження вказує на збільшення часу, необхідного для реалізації активів та отримання коштів.

Коефіцієнт завантаженості активів в обороті, навпаки, зріс із 0,098 у 2021 році до 0,270 у 2023 році, що вказує на зростання обсягів активів, залучених в оборот. Хоча це може бути пов'язано із зростанням обсягів діяльності, одночасне зниження оборотності активів може свідчити про неефективне використання ресурсів.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості також демонструє негативну динаміку, знизившись із 26,883 у 2021 р. до 19,121 у 2023 р. Це свідчить про уповільнення процесу повернення боргів, що створює ризик втрати ліквідності.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості знизився з 7,459 у 2021 р. до 4,936 у 2023 р., що свідчить про зростання тривалості розрахунків із кредиторами. Таке уповільнення може бути пов'язане із необхідністю

збереження коштів для інших цілей, проте воно також збільшує ризик накопичення заборгованості.

Тривалість обороту оборотних активів суттєво зросла – із 36 днів у 2021 році до 98 днів у 2023 р. Це підтверджує загальну тенденцію до уповільнення обігу активів, що є негативним сигналом і вказує на необхідність оптимізації управління оборотними активами.

У цілому, проведена оцінка виявила низку проблем у використанні оборотних активів підприємства. Зниження оборотності та збільшення тривалості обігу вказують на зниження ефективності управління активами, що потребує розробки заходів для покращення показників, таких як посилення роботи з дебіторською заборгованістю, оптимізація запасів та підвищення швидкості обігу оборотних коштів.

Таким чином, для покращення фінансового стану та підвищення ефективності діяльності підприємства необхідно впроваджувати заходи, спрямовані на оптимізацію управління оборотними активами, зокрема, прискорення обігу дебіторської заборгованості, оптимізацію розрахунків із кредиторами та покращення політики управління запасами. Це дозволить не лише підвищити оборотність активів, але й забезпечити стабільність і конкурентоспроможність підприємства в довгостроковій перспективі.

2.6 Аналіз показників рентабельності підприємства

У сучасних умовах швидких змін і конкуренції підприємства постійно зіштовхуються з новими викликами та шансами для розвитку. Досягти стабільності, ефективної роботи та стійкого економічного зростання здатні лише ті суб'єкти господарювання, які раціонально використовують свої ресурси й забезпечують отримання прибутку. Традиційні показники, такі як обсяги виробництва, реалізації продукції чи сума отриманого прибутку, не завжди надають повний і об'єктивний аналіз результативності діяльності. Їхні абсолютні величини ігнорують рівень ресурсів, залучених у виробничий процес,

що робить необхідним застосування показників рентабельності. У цьому аспекті рентабельність виступає центральним елементом оцінки, слугуючи важливим індикатором продуктивності, успішності діяльності та ключовим фактором, який стимулює розвиток підприємств.

Показники обсягів виробництва та реалізації продукції не дають повного уявлення про те, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси. Прибуток, хоч і відображає результативність діяльності, не враховує обсягу вкладених ресурсів. У цьому контексті рентабельність, яка безпосередньо пов'язана з прибутком, надає більш ґрунтовну інформацію, адже показує, скільки прибутку отримується з кожної інвестованої гривні в активи підприємства.

Як відносний показник, рентабельність відображає взаємозв'язок між прибутком і витраченими ресурсами, демонструючи рівень повернення інвестицій та ефективність управління капіталом. Аналіз рентабельності дозволяє оцінювати результативність діяльності підприємств різних масштабів та галузей, забезпечуючи можливість об'єктивного порівняння незалежно від розмірів чи специфіки їхньої діяльності.

Рентабельність виступає одним із ключових показників фінансового стану та успіху підприємства. Вона відображає здатність компанії забезпечувати прибутковість своєї діяльності. У сучасних умовах динамічного бізнес-середовища, яке потребує постійної адаптації, рентабельність слугує важливим індикатором стійкості та потенціалу розвитку підприємства.

Показник рентабельності надає керівництву підприємства можливість оцінити результативність обраної стратегії управління та раціональність використання наявних ресурсів. Він сприяє виявленню переваг і недоліків у функціонуванні бізнес-процесів, а також дозволяє знаходити шляхи для вдосконалення виробничих процедур і зменшення витрат.

Інвестори та кредитори приділяють особливу увагу аналізу рентабельності перед ухваленням рішень щодо інвестування капіталу чи надання фінансування. Високі показники рентабельності демонструють, що підприємство має здатність генерувати стабільний прибуток і забезпечувати ефективну віддачу на вкладені

кошти. Така фінансова привабливість сприяє залученню нових інвестицій та створює сприятливі умови для подальшого розвитку бізнесу.

Для довгострокових кредиторів і інвесторів, які спрямовують кошти у власний капітал підприємства, показник рентабельності є більш надійним індикатором у порівнянні з показниками ліквідності та фінансової стійкості, що розраховуються на основі співвідношення окремих статей балансу. Завдяки встановленню взаємозв'язку між величиною отриманого прибутку та обсягом вкладеного капіталу, рентабельність стає ефективним інструментом для прогнозування майбутніх прибутків. У процесі прогнозування здійснюється порівняння фактичних і запланованих інвестицій із прибутком, який очікується отримати від цих вкладень. Рівень прибутковості є основою для оцінки потенційного прибутку.

Підприємство з високим рівнем рентабельності зазвичай демонструє більшу стійкість до зовнішніх ризиків і загроз. Генерування стабільного прибутку забезпечує формування фінансового резерву, який може бути використаний для покриття непередбачених витрат або для пом'якшення впливу несприятливих чинників.

Високий рівень рентабельності відкриває перед підприємством додаткові перспективи для його розвитку. Підвищення прибутковості сприяє залученню нових інвестицій, розширенню асортименту продукції, впровадженню інноваційних технологій і реалізації стратегічних ініціатив.

Низькі показники рентабельності можуть свідчити про наявність проблем у роботі підприємства, таких як недостатня ефективність використання ресурсів, високі витрати або низький рівень конкурентоспроможності. Це ускладнює доступ до кредитних ресурсів та знижує інтерес інвесторів до співпраці.

Рентабельність як індикатор ефективності господарської діяльності має низку характерних рис. По-перше, це відносний показник, який демонструє взаємозв'язок між отриманим прибутком і використаними ресурсами, а не абсолютне значення. По-друге, рентабельність дозволяє проводити порівняльний аналіз ефективності діяльності різних компаній або бізнес-процесів. По-третє, вона є основним показником результативності, оскільки

оцінює здатність підприємства ефективно використовувати наявні ресурси для отримання прибутку. Нарешті, рентабельність відображає продуктивність ресурсів, показуючи, який прибуток приносить кожна одиниця вкладень.

Обчислення показників рентабельності підприємства наведемо у табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Розрахунок показників рентабельності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Показник	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення, (+;-)
Обсяг чистого прибутку, тис.грн.	1750,0	2444,3	2619,9	869,9
Рентабельність продукції,%	7,08	6,27	7,32	0,24
Рентабельність активів,%	14,36	11,58	10,57	-3,80
Рентабельність основного капіталу,%	17,52	14,13	12,89	-4,63
Рентабельність власного капіталу,%	37,26	34,22	26,84	-10,42
Операційна рентабельність продажу,%	6,45	6,49	8,27	1,82
Чиста рентабельність продажу,%	5,02	5,05	6,19	1,17
Валова рентабельність продажу,%	29,11	19,50	15,45	-13,66
Рентабельність (збитковість) виробничих витрат,%	41,07	24,23	18,28	-22,79
Рентабельність (збитковість) операційних витрат,%	6,87	6,95	8,87	2,01
Загальна рентабельність (збитковість) витрат звичайної діяльності, %	6,49	6,56	8,03	1,54

Представлений розрахунок показників рентабельності підприємства за 2021-2023рр. дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства.

Так, чистий прибуток за досліджуваний період демонструє позитивну динаміку, збільшившись на 869,9 тис. грн, що свідчить про стабільність фінансової діяльності та ефективне управління витратами. Рентабельність продукції мала коливання, але у 2023 р. перевищила рівень 2021 р. на 0,24%, що говорить про підвищення ефективності виробництва та реалізації продукції.

Рентабельність активів, навпаки, знизилася з 14,36% у 2021 р. до 10,57% у 2023 р., що свідчить про менш ефективне використання сукупних ресурсів підприємства. Аналогічну тенденцію продемонструвала рентабельність основного капіталу, яка скоротилася на 4,63%, вказуючи на зменшення віддачі від використання необоротних активів.

Рентабельність власного капіталу за три роки знизилася на 10,42%, що може свідчити про певні труднощі у генеруванні прибутку від інвестованих власниками коштів. Проте операційна рентабельність продажу продемонструвала зростання на 1,82%, що свідчить про більш ефективне управління операційними витратами.

Чиста рентабельність продажу також покращилася, піднявшись на 1,17%, що вказує на зростання чистого прибутку від кожної гривні реалізованої продукції. Валова рентабельність продажу, навпаки, значно знизилася на 13,66%, що може бути наслідком підвищення собівартості виробництва.

Рентабельність виробничих витрат зменшилася на 22,79%, що сигналізує про зниження ефективності використання ресурсів у виробничому процесі. Натомість рентабельність операційних витрат зросла на 2,01%, що демонструє покращення результативності операційної діяльності.

Загальна рентабельність витрат звичайної діяльності зросла на 1,54%, що свідчить про поступове підвищення ефективності витратної політики підприємства.

Загальний аналіз показників рентабельності вказує на те, що підприємство має як позитивні, так і негативні зміни в ефективності використання ресурсів, що вимагає детального вивчення причин коливань та розробки заходів для підвищення фінансової стабільності.

Таким чином, результати дослідження дозволяють розглядати рентабельність як ключовий індикатор, що відображає ефективність та прибутковість бізнес-процесів і діяльності підприємства в цілому. Вона обчислюється шляхом визначення співвідношення між фактично отриманим прибутком і використаними ресурсами.

Рентабельність як показник демонструє ефективність управлінської

системи та раціональність ухвалених рішень у процесі функціонування підприємства.

Для забезпечення сталого розвитку підприємства та підвищення ефективності його діяльності необхідно здійснювати постійний контроль за рівнем рентабельності, а також активно працювати над максимізацією прибутку та вдосконаленням показників рентабельності. Ключовим аспектом у цьому процесі є ідентифікація й кількісна оцінка факторів, що впливають на рівень рентабельності. Це включає пошук резервів для зростання, а також обґрунтування та впровадження заходів для ефективного використання виявлених можливостей [5].

Рентабельність виступає важливим індикатором ефективності та стабільності діяльності підприємства. Вона відображає якість управлінських процесів, рівень інвестиційної привабливості, здатність протистояти ризикам і можливості для подальшого зростання. Дослідження показників рентабельності дає змогу керівництву ухвалювати раціональні рішення та формувати стратегії, спрямовані на забезпечення успіху й довготривалої стабільності.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 Прогнозування фінансових показників та їх вплив на стійкість підприємства

Прогнозування фінансових показників є одним із ключових елементів стратегічного управління підприємством, що дозволяє оцінити його потенціал та ризики на майбутнє. В умовах нестабільної економічної ситуації та змінюваних ринкових умов, правильне прогнозування допомагає підприємствам вчасно адаптувати свою стратегію, знижувати можливі фінансові втрати та підвищувати загальну стійкість. Завдяки прогнозуванню можна передбачити зміни в основних фінансових показниках, таких як прибуток, активи, капітал та ліквідність, що в свою чергу дозволяє приймати обґрунтовані рішення для забезпечення сталого розвитку підприємства. Вплив прогнозних даних на фінансову стійкість підприємства полягає у створенні умов для ефективного використання ресурсів, зменшення фінансових ризиків та досягнення високих результатів у довгостроковій перспективі. Тому вивчення методів прогнозування та їх впливу на фінансову стабільність є надзвичайно важливим для розробки стратегії розвитку підприємства та забезпечення його конкурентоспроможності.

Одним із важливих аспектів прогнозування фінансових показників є аналіз ефекту фінансового важеля (ЕФВ), який безпосередньо впливає на стійкість підприємства. Використання позикових коштів для фінансування діяльності може суттєво підвищити доходність, однак одночасно збільшує ризики, пов'язані з ліквідністю та фінансовою стабільністю. Тому ефект фінансового важеля стає критично важливим інструментом для розуміння того, як зміни в структурі капіталу можуть вплинути на рентабельність підприємства. Оцінка цього ефекту дозволяє передбачити, як зміняться фінансові результати при різних рівнях позикового капіталу, і надає керівництву важливі орієнтири для оптимізації фінансової стратегії. Розглянувши ефект фінансового важеля, можна краще зрозуміти, як позикові кошти можуть як сприяти зростанню, так і нести ризики

для фінансової стійкості підприємства, що дозволить створити більш ефективні прогнози для забезпечення його стабільності в умовах змінного ринкового середовища.

Оцінка ефекту фінансового важеля є основою для розробки стратегії управління капіталом, що дозволяє збалансувати ризики і вигоди від використання позикового фінансування. Це важливо як для короткострокового, так і для довгострокового планування, оскільки підприємство може краще адаптуватися до економічних умов і змін у фінансовому середовищі, зберігаючи стабільність і прибутковість.

Оцінка ефекту фінансового важеля є критично важливою для управління фінансовою стійкістю та прибутковістю підприємства. Вона дозволяє компанії зрозуміти, наскільки вигідно використовувати позикові кошти для підвищення рентабельності власного капіталу. Позиковий капітал може суттєво розширити можливості підприємства, забезпечивши додаткові фінансові ресурси для інвестування в розвиток, масштабування виробництва чи інші стратегічні проекти. Проте надмірна залежність від боргового фінансування може також підвищити фінансові ризики, особливо в умовах зростання ставок позик або зниження прибутковості активів.

Ефект фінансового важеля показує, чи доцільно підприємству використовувати боргові зобов'язання, визначаючи межу, за якою позикові кошти перестають бути вигідними. Коли рентабельність активів перевищує ставку позикового капіталу, компанія отримує вигоду від позик, оскільки прибуток від використання активів перевищує витрати на обслуговування боргу. Відповідно, це дозволяє збільшити дохідність для власників капіталу без значного розширення власних інвестицій.

Оцінка ефекту фінансового важеля також допомагає визначити оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом. Це дає змогу підприємству приймати обґрунтовані рішення щодо залучення додаткового фінансування, враховуючи, як це вплине на загальну дохідність і ризики. Наприклад, при високих відсоткових ставках і зниженій рентабельності активів підприємству може бути вигідніше зменшити частку позикових коштів і

посилити внутрішні джерела фінансування.

Теоретична частина аналізу фінансового важеля (левериджу) базується на розумінні механізмів, за допомогою яких підприємство може впливати на свою фінансову стійкість і прибутковість, використовуючи позиковий капітал. Ефект фінансового важеля визначає, наскільки вигідним є залучення позикових ресурсів для підвищення рентабельності власного капіталу. Зазвичай, ефект фінансового важеля буде позитивним, коли рентабельність активів (доходність інвестицій) перевищує ставку позикового капіталу, тобто відсотки, які підприємство сплачує за залучені кошти. У такому випадку прибуток, генерований від використання позикових коштів, перевищує витрати на їх обслуговування, що дозволяє збільшити дохідність для власників.

Основні показники, які використовуються для аналізу фінансового важеля, включають рентабельність активів, ставку позикового капіталу, коефіцієнт фінансового важеля та безпосередньо ефект фінансового важеля.

Ефект фінансового важеля розраховується як різниця між рентабельністю активів і ставкою позикового капіталу, помножена на коефіцієнт фінансового важеля. Позитивне значення ЕФВ означає, що позиковий капітал використовується ефективно і сприяє зростанню дохідності власного капіталу, тоді як негативне значення свідчить про те, що залучення позикових ресурсів стає менш вигідним і може призвести до зниження прибутковості.

У цілому, аналіз ефекту фінансового важеля дозволяє підприємству оцінити оптимальну структуру капіталу та обрати ефективну стратегію фінансування, яка забезпечить максимальну дохідність при прийнятному рівні ризику (табл.3.1, рис. 3.1).

У таблиці представлено аналіз фінансових показників ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за період 2021-2023 років, що включає оцінку чистого прибутку, загальної суми активів, позикового та власного капіталу, а також основних показників рентабельності та фінансового важеля. Дані показники є ключовими для визначення фінансової стійкості та ефективності управління капіталом підприємства. Зокрема, розрахунок ефекту фінансового важеля дозволяє оцінити, наскільки успішно компанія використовує

позикові кошти для збільшення прибутковості власного капіталу. Аналіз цих показників за трирічний період допомагає відстежити динаміку змін у структурі капіталу та виявити основні фактори, що впливають на рентабельність діяльності підприємства.

Таблиця 3.1 – Розрахунок ефекту фінансового важеля (левериджу) у ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, 2023 р. до 2021 р., +/-
Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	1750,0	2444,3	2619,9	869,90
Загальна сума активів, тис.грн.	12182,5	21102,4	24794,4	12611,90
Позиковий капітал, тис.грн.	7485,7	13960,3	15032,4	7546,70
Власний капітал, тис.грн.	4696,8	7142,1	9762	5065,20
Рентабельність активів, %	14,36	11,58	10,57	-3,80
Ставка позикового капіталу,%	1,53	1,18	2,05	0,52
Коефіцієнт фінансового важеля	1,59	1,95	1,54	-0,05
Ефект фінансового важеля	20,45	20,34	13,11	-7,34

Ефект фінансового важеля є одним із ключових показників для оцінки ефективності використання позикових коштів у структурі капіталу підприємства. Він демонструє, наскільки використання боргового фінансування сприяє підвищенню доходності власного капіталу. У випадку ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» аналіз ЕФВ за 2021-2023 роки показав певне зниження цього показника, що свідчить про зменшення вигідності залучення позикових ресурсів для власників капіталу.

У 2021 році ЕФВ становив 20,45, що свідчить про значний вплив позикового капіталу на рентабельність власного капіталу. Це означає, що залучення позикових ресурсів тоді було вигідним, оскільки компанія отримувала значний прибуток від їх використання. Такий високий рівень ЕФВ може пояснюватися низькою ставкою позикового капіталу (1,53%) та високою рентабельністю активів (14,36%). В цих умовах підприємство мало можливість залучати позикові кошти за відносно низькою вартістю, яка дозволяла

підвищувати загальну рентабельність.

Рисунок 3.1 – Динаміка ефекту фінансового важеля ТОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021-2023 роки

У 2022 році ЕФВ трохи знизився до 20,34, що все ще демонструє досить високий рівень ефективності позикового капіталу, але свідчить про поступове зниження його впливу. Зміна могла бути обумовлена невеликим падінням рентабельності активів до 11,58%, тоді як ставка позикового капіталу залишилася низькою – 1,18%. Таким чином, навіть при зниженні ефективності активів компанія все ще отримувала вигоду від залучених позикових коштів, хоча й меншою мірою.

У 2023 році ЕФВ знизився значно – до 13,11. Таке зниження вказує на істотне зменшення вигідності позикового капіталу для компанії. Водночас ставка позикового капіталу підвищилася до 2,05%, що призвело до зростання вартості боргового фінансування, а рентабельність активів продовжила знижуватися до 10,57%. За таких умов різниця між доходністю активів і вартістю позикового капіталу скоротилася, що знизило ефективність використання позикових коштів у збільшенні доходності власного капіталу.

Скорочення ЕФВ на 7,34 одиниці з 2021 до 2023 року вказує на те, що при зростанні вартості залучення боргових ресурсів та зниженні рентабельності активів компанії стало менш вигідно використовувати фінансовий важіль для

підвищення прибутковості власного капіталу. Це може бути ознакою того, що компанії варто переглянути свою стратегію фінансування, щоб забезпечити ефективніше використання власного та позикового капіталу в умовах зростаючої вартості боргових зобов'язань та зниження прибутковості активів.

Як видно, за 2021-2023 роки відбулися суттєві зміни у фінансовій структурі та ефективності діяльності підприємства. За цей період компанія значно збільшила свої активи та залучила більше позикового капіталу, що свідчить про її розширення та розвиток. Чистий прибуток також зріс, однак темпи його зростання були нижчими порівняно з темпами збільшення активів та позикових зобов'язань.

Попри загальне збільшення капіталу, рентабельність активів знизилася, що може свідчити про зменшення ефективності їх використання. Водночас, ставка позикового капіталу зросла, що підвищило витрати на обслуговування боргів і зменшило вигідність залучення позикових коштів для компанії. Це відобразилося у зниженні ефекту фінансового важеля, що означає поступове зменшення вигідності позикового фінансування для збільшення прибутковості власного капіталу.

З огляду на зниження ефекту фінансового важеля та рентабельності активів, підприємству варто переглянути свою фінансову політику, особливо щодо співвідношення власного та позикового капіталу. Можливо, доцільно обмежити подальше збільшення позикових зобов'язань або спрямувати зусилля на підвищення ефективності активів для забезпечення вищої дохідності на вкладений капітал.

Для оцінки можливостей розвитку ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» та планування майбутньої діяльності важливо не лише аналізувати минулі фінансові результати, а й прогнозувати показники на майбутні періоди. Це дозволяє виявити потенційні зміни у фінансовому стані підприємства, оцінити його стійкість та розробити стратегії для забезпечення ефективного функціонування.

Прогнозування фінансових показників на 2024 рік здійснено на основі даних за попередні три роки з використанням трендових методів. У процесі розрахунків враховувалася динаміка ключових показників, таких як чистий

прибуток, рентабельність активів, коефіцієнт фінансового важеля та ефект фінансового важеля. Результати прогнозів наведено нижче, що дає змогу оцінити можливі перспективи підприємства в умовах змінного ринкового середовища.

Прогнозування фінансових показників для ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» на 2024 рік дозволило виявити динаміку змін ключових фінансових параметрів та оцінити тенденції розвитку підприємства. Розрахунок базувався на середньорічному темпі зміни показників. Отримані результати відобразимо у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Прогноз ключових фінансових показників ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» на 2024 рік, тис. грн

Показник	2021 р.	2023 р.	2024 р. (Прогноз)	Відхилення 2024 р. до 2023 р., +/-	Відхилення 2024 р. до 2021 р., +/-
Чистий прибуток	1750,0	2619,9	3209,6	589,7	1459,6
Загальна сума активів	12182,5	24794,4	35076	10282	22894
Позиковий капітал	7485,7	15032,4	21086	6053,6	13599
Власний капітал	4696,8	9762,0	13980	4218	9283,2
Рентабельність активів (%)	14,36	10,57	9,03	-1,54	-5,33
Ставка позикового капіталу, %	1,53	2,05	2,37	0,32	0,84
Коефіцієнт фінансового важеля	1,59	1,54	1,52	-0,02	-0,07
Ефект фінансового важеля	20,45	13,11	10,49	-2,62	-9,96

Аналіз прогнозних показників демонструє позитивну динаміку розвитку підприємства за більшістю параметрів, хоча деякі аспекти потребують додаткової уваги. Прогнозоване значення чистого прибутку становить 3209,6 тис. грн, що перевищує показник 2023 р. на 589,7 тис. грн або 22,62%. Порівняно з 2021 р., прибуток зріс на 1459,6 тис. грн, що свідчить про ефективне використання ресурсів і відкриває можливості для подальшого підвищення рентабельності.

Загальна сума активів прогнозується на рівні 35076,2 тис. грн, що на 10281,8 тис. грн більше, ніж у 2023 р., і на 22893,7 тис. грн більше, ніж у 2021 р.

Такий значний приріст демонструє розширення масштабів діяльності підприємства та його ресурсної бази. Позиковий капітал у 2024 р. прогнозується на рівні 21086,1 тис. грн, що перевищує показники 2023 р. на 6053,7 тис. грн (40,15%) і майже подвоює рівень 2021 р. Це свідчить про активне залучення зовнішнього фінансування для підтримки розвитку.

Власний капітал також демонструє позитивну динаміку, прогнозується на рівні 13980,2 тис. грн, що на 4218,2 тис. грн (43,28%) більше, ніж у 2023 р., і майже втричі більше порівняно з 2021 р. Це підкреслює підвищення фінансової стійкості підприємства та зростання його можливостей для самофінансування.

Разом із цим, рентабельність активів продовжує знижуватися. Прогнозований показник становить 9,03%, що на 1,54% нижче за рівень 2023 р. і на 5,33% менше порівняно з 2021 р. Це може бути наслідком швидшого зростання активів порівняно з прибутком, що потребує оптимізації використання ресурсів.

Ставка позикового капіталу, за прогнозами, складе 2,37%, що свідчить про її підвищення на 0,32% порівняно з 2023 р. і на 0,84% у порівнянні з 2021 р. Зростання вартості залучення фінансування може створити додаткові фінансові навантаження. Коефіцієнт фінансового важеля прогнозується на рівні 1,52, що трохи нижче показників 2023 р. (-0,02) і 2021 р. (-0,07). Зменшення цього коефіцієнта свідчить про стабілізацію структури капіталу підприємства.

Ефект фінансового важеля у 2024 р., за прогнозами, знизиться до 10,49, що на 2,62 менше, ніж у 2023 р., і вдвічі менше, ніж у 2021 р. Це може бути зумовлено скороченням маржі прибутковості внаслідок підвищення вартості фінансування та зниження рентабельності активів.

У цілому, прогнозовані показники демонструють стабільне зростання основних фінансових параметрів підприємства, але знижена ефективність використання активів і зростання вартості фінансування вимагають посиленої уваги до оптимізації витрат і підвищення прибутковості.

Пропонується зосередити увагу на підвищенні ефективності використання активів, зокрема шляхом оптимізації витрат і залучення інвестицій у високоефективні проекти. Також доцільно розглянути можливість зниження

залежності від позикового капіталу, зокрема через нарощення власних ресурсів. Варто розробити стратегії для підтримки рентабельності активів і прибутковості, забезпечуючи стабільний розвиток підприємства в умовах зростаючої конкуренції.

3.2 Основні напрями забезпечення фінансової стійкості

У сучасних економічних реаліях підприємства змушені самостійно організовувати процеси планування, аналізу та моніторингу своєї діяльності. Серед ключових аспектів, які сьогодні привертають найбільшу увагу у фінансово-економічній сфері організацій, є їхня платоспроможність та фінансова стабільність. Підприємство, яке впевнено почувається на ринку завдяки своїй фінансовій стійкості та здатності виконувати зобов'язання, отримує значні переваги в таких аспектах, як доступ до кредитів, залучення інвесторів, формування висококваліфікованого персоналу та вибір надійних постачальників.

Також фінансова стійкість і платоспроможність є важливими показниками довіри з боку партнерів і клієнтів, оскільки вони демонструють надійність у виконанні зобов'язань. Високий рівень цих характеристик сприяє формуванню позитивного іміджу, що дозволяє закріпити позиції на ринку. Це, у свою чергу, створює сприятливі умови для розвитку і реалізації стратегічних планів.

Одним із ключових факторів забезпечення фінансової безпеки є ефективне управління фінансами. Воно являє собою систему, що ґрунтується на сукупності принципів, дій, а також на розробці й впровадженні відповідних управлінських рішень. Для формування кадрового, виробничого, технологічного, ресурсного, інноваційного та фінансового потенціалу необхідно здійснювати результативне управління фінансовими ресурсами. Крім того, у довгостроковій перспективі це сприяє стабільному економічному зростанню та підтримує необхідний рівень кредитоспроможності.

Сьогоднішні тенденції розвитку свідчать про наявність значної кількості

негативних впливів, серед яких можна виділити інфляційні процеси, високу конкуренцію, обмежений доступ до кредитів, нестабільність податкової політики, низький рівень інноваційної діяльності, недостатню капіталізацію фондових ринків тощо. Усі ці чинники провокують дисбаланс у функціонуванні, призводять до значних фінансових втрат, а в результаті – до збиткової діяльності. Наслідком цього стає зниження фінансової стійкості, що створює реальну загрозу фінансовій безпеці.

Втрата фінансової стійкості послаблює конкурентні позиції на ринку, ускладнює залучення інвестицій та знижує довіру з боку партнерів. Для уникнення таких наслідків важливо своєчасно адаптувати фінансову стратегію до змін у зовнішньому середовищі. Це дозволяє мінімізувати ризики, підвищити ефективність управління ресурсами та забезпечити довгострокову стабільність.

У сучасних умовах надзвичайно важливим є зосередження на підтримці фінансової стійкості, що можливо реалізувати завдяки впровадженню стратегічних підходів до управління суб'єктом господарювання. Отже, розробка та визначення шляхів, спрямованих на підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю, є однією з основних передумов успішного функціонування підприємства.

У системі заходів, орієнтованих на фінансову стабілізацію в умовах кризових викликів, ключову роль відіграє процес відновлення та посилення фінансової стійкості. Це не лише забезпечує усунення ризиків неплатоспроможності, але й створює міцну основу для фінансової стратегії, спрямованої на забезпечення економічного зростання.

На сьогодні управління фінансовою стійкістю часто зосереджується на вирішенні короткострокових питань. У таких випадках акцент робиться на зміну пріоритетів і завдань діяльності, однак це нерідко відбувається за рахунок недооцінки необхідності вдосконалення показників фінансової стійкості. Така практика може призводити до того, що підприємство залишається вразливим до зовнішніх та внутрішніх загроз у довгостроковій перспективі. Для забезпечення сталого розвитку важливо інтегрувати механізми стратегічного аналізу та прогнозування, які дозволять підвищити адаптивність фінансової системи. Це

сприятиме створенню надійного фундаменту для реалізації амбітних цілей і підвищенню конкурентоспроможності на ринку.

Одним із ключових етапів управління фінансовою стійкістю в стратегічній перспективі є проведення діагностики та аналізу. На цьому рівні здійснюється трансформація загальних стратегічних цілей у систему довгострокових і короткострокових завдань, за допомогою яких підприємство впливає на показники своєї фінансової стабільності. Для досягнення цілісного управління фінансовими процесами важливо забезпечити узгодженість цілей і інтересів між усіма рівнями управлінської системи. Визначальним чинником у формуванні цілей діяльності є орієнтація на забезпечення прибутковості та підтримання фінансових показників у допустимих межах. Головною метою у процесі розробки стратегії управління фінансовою стійкістю стає завдання її зміцнення.

Для підвищення рівня фінансової стійкості необхідно реалізувати низку тактичних завдань, серед яких: адаптація фінансової стратегії, усунення факторів нестабільності, прискорення темпів економічного зростання, ліквідація неплатоспроможності та відновлення фінансової стабільності.

Впровадження цих тактичних заходів дозволяє не лише стабілізувати фінансовий стан, а й створити передумови для довгострокового розвитку. Особливу увагу слід приділити оптимізації структури капіталу та підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів. Це сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності та зниженню ризиків у мінливих економічних умовах.

Одним із ключових завдань підприємства є усунення ризику неплатоспроможності. Здатність компанії своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами свідчить про ефективну систему розрахунків, що не лише запобігає банкрутству, але й дозволяє уникнути необхідності проходження відповідних процедур. Для уникнення неплатоспроможності підприємству необхідно зосередитися на досягненні кількох оперативних цілей. Серед них особливе значення мають скорочення обсягу внутрішніх короткострокових фінансових зобов'язань, зменшення зовнішніх поточних фінансових зобов'язань, а також збільшення обсягу грошових коштів, здатних покривати поточні зобов'язання.

Для відновлення фінансової стабільності компанія повинна реалізувати такі завдання, як збільшення позитивного грошового потоку та скорочення використання інвестиційних ресурсів у поточному періоді. Водночас прискорення економічного розвитку підприємства, як наслідок трансформації фінансової стратегії, можливе за умови корекції або зміни напрямів фінансової стратегії та забезпечення зростання темпів приросту обсягу реалізованої продукції.

Забезпечення прозорості фінансових процесів та оптимізація витрат допоможуть підвищити довіру інвесторів і партнерів до підприємства. Важливим аспектом є також розвиток інноваційних підходів у виробництві й управлінні, що дозволить не лише утримувати конкурентні позиції, але й відкривати нові ринки.

Фінансова стійкість підприємства залежить не лише від внутрішніх факторів, але й від зовнішніх умов. Серед таких факторів можна виокремити: стабільну позицію компанії на ринку, високий рівень технічного та матеріального забезпечення виробництва, надання популярних послуг, виготовлення продукції за конкурентними цінами, використання сучасних технологій, міцні партнерські відносини, результативність фінансових операцій, ефективний кругообіг ресурсів, а також мінімізацію ризиків у процесах фінансової та виробничої діяльності.

Різноманіття цих ключових чинників зумовлює наявність кількох аспектів фінансової стійкості підприємства, таких як ціновий, фінансовий та загальний. Залежно від природи впливу, стійкість поділяють на зовнішню та внутрішню.

Досягнення фінансової стабільності підприємства вимагає вирішення низки завдань, серед яких важливе місце займає оптимізація структури капіталу з урахуванням джерел його формування та напрямів використання. Також необхідно визначати фактичну потребу в фінансових ресурсах і можливості їх залучення для забезпечення операційної та інших видів діяльності. Важливим є прогнозування рентабельності капіталу, який інвестується у формування активів. Окрім цього, підприємству варто не лише підтримувати наявну фінансову стійкість, але й розробляти нові стратегії для її вдосконалення (рис. 3.2.).

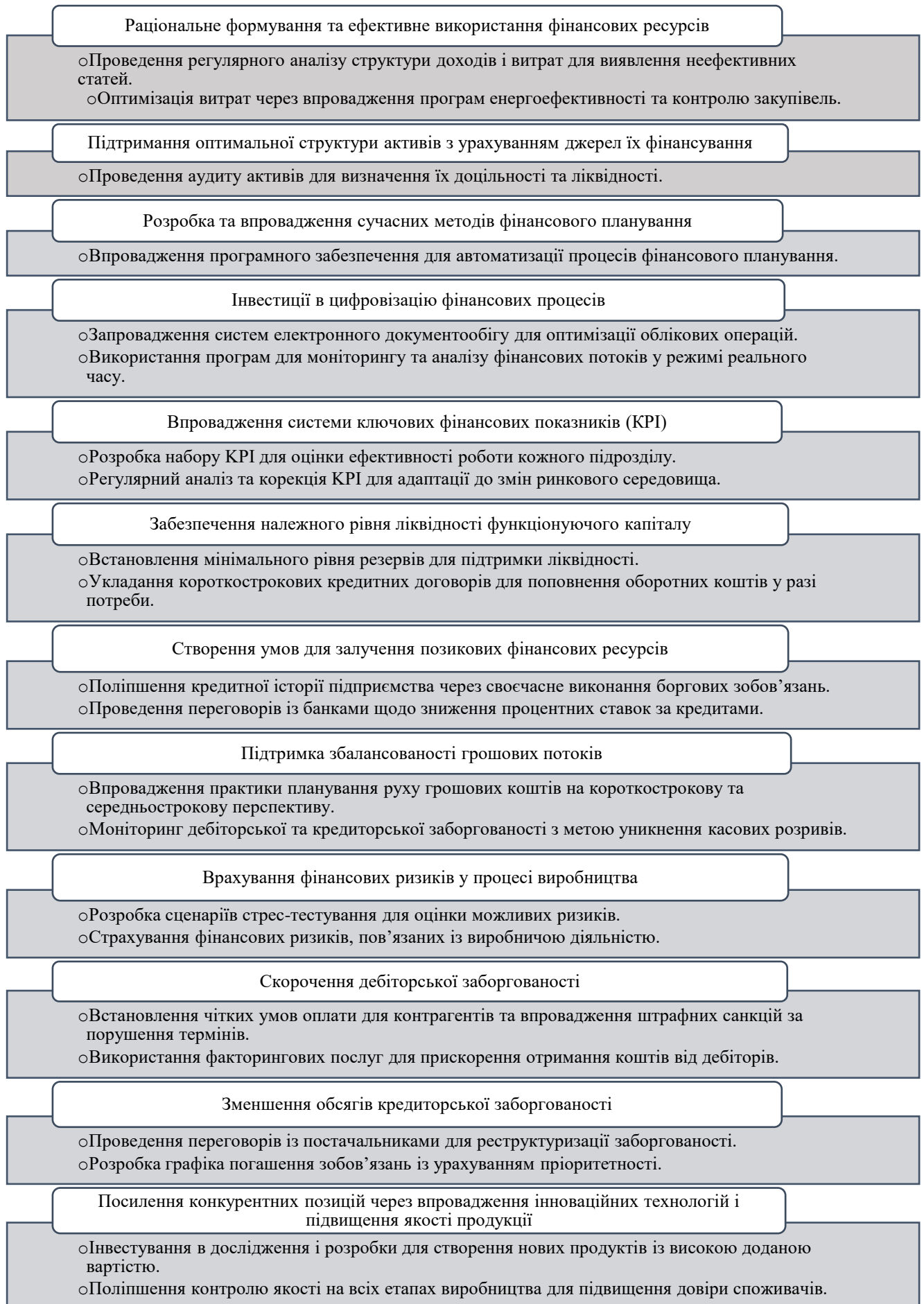

Рисунок 3.2 – Напрями покращення фінансової стійкості підприємства

Ефективне управління фінансовими ризиками та впровадження механізмів моніторингу ключових показників дозволять своєчасно реагувати на зміни ринкової ситуації. Важливим є також розвиток довгострокового планування, яке враховує можливі сценарії економічного розвитку та забезпечує стабільність підприємства в умовах невизначеності. У підсумку, системний підхід до фінансової стратегії стане основою для формування конкурентоспроможного та стійкого бізнесу.

Спершу необхідно сформулювати план доходів і витрат, що дозволить впевнено оцінити фінансову й економічну ефективність запланованих видів діяльності, а також визначитися з пріоритетними напрямками розвитку.

Наступним кроком слід забезпечити достатній обсяг грошових ресурсів, які дозволять підтримувати безперебійний обіг фондів обігу та оборотних виробничих фондів. Важливо, щоб розмір власних обігових коштів був визначений відповідно до нормативів та мав прогнозований характер.

Далі потрібно визначити джерела фінансування капітальних вкладень, що допоможе уникнути нестачі коштів для реалізації окремих проєктів. У разі залучення зовнішніх інвестицій на певний період слід попередньо провести розрахунок їх окупності.

Окрім цього, важливим етапом є розробка соціальної політики підприємства. Виконання планів і досягнення поставлених цілей можливе лише за умови належної уваги до персоналу.

Особливе значення має система матеріального стимулювання, яка виступає одним із ключових елементів соціального захисту працівників і потужним стимулом до ефективної роботи та впровадження інновацій. Водночас ця система має бути безпосередньо пов'язана з результатами діяльності співробітників.

Крім матеріального стимулювання, варто приділити увагу розвитку професійних навичок працівників через навчання та підвищення кваліфікації, що сприятиме зростанню їхньої продуктивності. Створення комфортних умов праці та забезпечення можливостей для кар'єрного зростання допоможуть підвищити рівень задоволеності персоналу, що позитивно вплине на результати діяльності

підприємства. У результаті така стратегія дозволить не лише утримувати кваліфікованих спеціалістів, але й формувати сильну корпоративну культуру, орієнтовану на спільний успіх.

Завершальним етапом є складання прогностного балансу активів і пасивів на кінець запланованого періоду, оцінка змін, що можуть виникнути в разі реалізації фінансового плану, а також розрахунок очікуваних показників з подальшим аналізом їх динаміки за попередні періоди. Усі ці процеси вимагають проведення економічно обґрунтованих розрахунків на кожному етапі.

Отже, для забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства важливо акцентувати увагу на підвищенні ефективності управлінських рішень у фінансовій сфері. Це досягається завдяки впровадженню комплексних аналітичних інструментів для моніторингу фінансових потоків, оцінки потенційних ризиків та прогнозування фінансових показників. Зокрема, ефективним інструментом може стати використання технологій штучного інтелекту для аналізу великих обсягів даних та виявлення прихованих залежностей, які впливають на фінансову стабільність.

Особливу увагу необхідно приділити управлінню кредиторською заборгованістю. Для цього підприємству слід розробити чіткий механізм контролю за строками погашення боргів і впровадити систему автоматизованого управління розрахунками з контрагентами. Такий підхід допоможе знизити ризик дефолту за зобов'язаннями та покращити кредитну історію, що, у свою чергу, сприятиме залученню додаткових джерел фінансування на вигідних умовах.

Іншим важливим аспектом є забезпечення високого рівня оборотності активів. Для цього підприємство має регулярно проводити аналіз структури активів, зокрема, ідентифікувати малоефективні або надлишкові елементи. Залучення сучасних логістичних і виробничих технологій дозволить оптимізувати процеси управління матеріальними ресурсами та підвищити загальну ефективність операційної діяльності.

Удосконалення системи бюджетування та планування також сприятиме більш точному прогнозуванню фінансових результатів і забезпеченню

стабільного розвитку.

Не менш актуальним залишається питання диверсифікації джерел доходу. Підприємству слід розглядати можливість розширення асортименту продукції або виходу на нові ринки збуту. Це дозволить зменшити залежність від одного сегмента ринку та забезпечити стабільний дохід навіть за умов економічної нестабільності.

Окрім цього, варто інвестувати в розвиток інноваційних продуктів і послуг, що відповідатимуть сучасним тенденціям і потребам споживачів. Такі інвестиції, хоча й потребують значних фінансових витрат на початковому етапі, здатні забезпечити конкурентні переваги в довгостроковій перспективі.

Важливим є створення резервного фонду, який дозволить підприємству протидіяти непередбачуваним фінансовим труднощам. Формування такого фонду має базуватися на чіткому розрахунку можливих ризиків і розробленій стратегії його використання.

Загалом, інтеграція сучасних підходів до фінансового менеджменту в поєднанні з інвестиціями в інновації, екологію та людський капітал дозволить підприємству забезпечити стабільний розвиток і високий рівень конкурентоспроможності. Системний підхід до управління фінансами та стратегічного планування стане базисом для досягнення довгострокових цілей і стійкого зростання.

3.3 Напрями поліпшення фінансового стану підприємств

Сучасний стан економіки можна описати як період серйозних випробувань. Постійні зміни, пов'язані з ризиками, втратами та впливом глобальної економічної кризи, стали характерною рисою сьогодення. Якщо суб'єкти господарювання не будуть пристосовуватися до змін, які охоплюють світову спільноту, їх чекає занепад і можливе банкрутство. У період глобальних криз виживатимуть лише ті, хто здатний швидко реагувати на виклики, впроваджуючи інновації та використовуючи всі доступні можливості для виходу з кризової

ситуації. Лідери змін повинні сприймати ці трансформації як шанс для розвитку, що передбачає пошук ефективних рішень і вміння оптимізувати їх для підвищення результативності як внутрішньої, так і зовнішньої діяльності господарюючих суб'єктів. Отже, ключовим завданням стає формування нових підходів до управління фінансовим становищем. Результативність функціонування підприємств залежить від багатьох факторів, однак одним із найважливіших залишається фінансовий стан.

Фінансовий стан суб'єкта господарювання відображає його фінансову стійкість та конкурентоспроможність, включаючи здатність виконувати кредитні зобов'язання, забезпечувати платоспроможність і виконувати обов'язки перед державою та іншими суб'єктами господарювання. Це багатогранне поняття, яке формується в результаті взаємодії всіх складових фінансових відносин суб'єкта і залежить від сукупності виробничо-економічних чинників. Воно оцінюється за допомогою системи показників, які характеризують структуру, розподіл і ефективність використання фінансових ресурсів. Для забезпечення належного управління фінансовим станом необхідно регулярно проводити його детальний аналіз із застосуванням різних аналітичних методів. Неефективне управління фінансовими ресурсами може призводити до погіршення платоспроможності, що, у свою чергу, створює ризики перебоїв у постачанні, виробничих процесах, реалізації продукції, недосягнення запланованих прибутків і зниження рівня рентабельності.

Рівень ефективності використання ресурсів та забезпечення фінансової стабільності суб'єкта господарювання в сучасних умовах багато в чому залежить від наявності, управління та вдосконалення його економічного потенціалу. Однією з ключових проблем нестабільної роботи сучасних суб'єктів господарювання є недоліки в кількісній, якісній і структурній складових їх економічного потенціалу, що спричинено значними втратами ресурсів під час реформування та важким фінансовим становищем. Оптимізація й розвиток економічного потенціалу до необхідного рівня повинні забезпечувати суб'єкту господарювання можливість раціонального використання своїх ресурсів, сприяючи при цьому мінімізації впливу внутрішніх і зовнішніх факторів

дестабілізації, що підтверджує стабільність його діяльності [2].

Першим кроком до покращення фінансового стану українських суб'єктів господарювання є визначення оптимального балансу між власним і залученим капіталом, що дозволить мінімізувати фінансові ризики та водночас забезпечити максимальний рівень рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підприємства здійснюється через впровадження оперативного механізму фінансової стабілізації – комплексу заходів, спрямованих на скорочення фінансових зобов'язань і збільшення обсягу грошових активів, необхідних для їх покриття.

Зменшення фінансових зобов'язань можна досягти шляхом скорочення постійних витрат (наприклад, витрат на утримання адміністративного персоналу), зниження умовно-змінних витрат, подовження строків погашення кредиторської заборгованості за товарними операціями, а також відстрочення виплат дивідендів та відсотків. Збільшення обсягу грошових активів можливо забезпечити через рефінансування дебіторської заборгованості (за допомогою факторингу, врахування та дисконтування векселів, форфейтингу, примусового стягнення), прискорення обороту дебіторської заборгованості (зокрема, шляхом скорочення строків комерційного кредиту), оптимізацію товарно-матеріальних запасів (через встановлення нормативів товарних залишків за методами техніко-економічних розрахунків), а також зменшення розмірів страхових, гарантійних і сезонних запасів під час фінансової кризи.

У сучасних умовах конкуренції особливо важливим стає вдосконалення збутової стратегії суб'єкта господарювання. Необхідно посилити маркетингову діяльність, спрямовану на ефективне просування продукції, яка завдяки високій якості та конкурентній ціні, нижчій за середньогалузеву, має значний потенціал на ринку. Особливої уваги потребують такі аспекти, як реклама, дизайн упаковки, виробництво якісної сувенірної продукції, розвиток фірмової торгівлі, а також впровадження різноманітних методів стимулювання збуту.

Ретельно спланована стратегія просування товарів дозволить виробникам значно підвищити обсяги реалізації продукції, що стане важливим кроком до подолання фінансово-економічної кризи та створить реальні можливості для

стабілізації діяльності підприємства.

Досягнення конкурентоспроможності на ринку збуту можливе шляхом зменшення собівартості продукції. Це можна реалізувати завдяки впровадженню сучасного обладнання, інноваційних технологій, ефективнішому використанню матеріальних і трудових ресурсів, а також шляхом зниження частки постійних витрат у структурі собівартості. Зменшення собівартості продукції безпосередньо сприяє підвищенню прибутковості суб'єкта господарювання, що є важливим фактором його стабільного розвитку.

Одним із шляхів покращення фінансового стану суб'єкта господарювання є збільшення обсягу грошових коштів на його розрахунковому рахунку. Це сприятиме підвищенню коефіцієнта абсолютної ліквідності, що, своєю чергою, дозволить підприємству залучати як довгострокові, так і короткострокові кредити для фінансування поточної діяльності. Варто зазначити, що банки надають позики лише тим суб'єктам господарювання, чий коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає встановленим нормам. Додаткові грошові ресурси можуть бути отримані за рахунок продажу надлишкових виробничих або невиробничих активів, а також через їх передачу в оренду, що дозволить ефективніше використовувати наявні ресурси.

Фінансовий стан суб'єкта господарювання визначається результатами його виробничої, комерційної та фінансово-економічної діяльності. Одним із ключових факторів, що позитивно впливають на фінансову стабільність, є стабільний випуск і реалізація якісної продукції.

Оскільки фінансовий стан є однією з основних характеристик функціонування підприємства, його необхідно регулярно та комплексно аналізувати із застосуванням різних підходів, методик і прийомів. Такий аналіз дозволяє не лише оцінити фінансові результати діяльності в рамках одного періоду, а й простежити їх зміни в динаміці, виявити слабкі місця у фінансовій діяльності та визначити шляхи раціонального використання й розподілу фінансових ресурсів.

Чинники, що можуть призвести до фінансової кризи на підприємстві, поділяються на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). Екзогенні фактори

є незалежними від діяльності підприємства. Серед них: загальний спад економічної активності, високий рівень інфляції, нестабільність законодавства у сферах господарської та податкової політики, коливання на фінансовому та валютному ринках, зростання конкуренції в галузі, криза в окремих секторах економіки, монополізація ринків, упередженість з боку органів державної влади, а також політична нестабільність у країні.

Основними внутрішніми (ендогенними) причинами фінансової кризи є: відсутність чіткої стратегії розвитку підприємства, недоліки в організаційній структурі, низький рівень управлінських процесів, недостатній розвиток маркетингової діяльності та втрата ринків збуту, неефективне використання виробничих потужностей, а також зайве утримання надлишкових працівників.

З огляду на актуальні проблеми фінансового стану підприємств у період фінансової кризи та необхідність забезпечення їх стабільності, доцільно реалізувати наступні заходи:

- усунення зовнішніх факторів ризику: оптимізація поточного фінансового календаря, що дозволить чітко контролювати рух грошових коштів; зменшення рівня незавершеного виробництва; трансформація активів із низькою ліквідністю у високоліквідні;
- реалізація локальних стабілізаційних дій: забезпечення фінансової стійкості на середньострокову перспективу шляхом стабільного надходження виручки, підвищення ліквідності активів і рентабельності продукції; призупинення дії штрафних санкцій за прострочені зобов'язання; оптимізація витрат і реалізація програм енергозбереження;
- формування міцної фінансової бази: створення умов для довгострокової фінансової стабільності через розробку оптимальної структури балансу, покращення фінансових показників і адаптацію підприємства до несприятливих зовнішніх впливів.

У таких умовах можливо запровадити ефективну систему моніторингу всіх компонентів економічної стійкості підприємства, що дозволить адаптувати її відповідно до планів майбутнього розвитку.

Якщо ж аналіз покаже недостатній рівень фінансової стійкості, варто

реалізувати наступні заходи:

- оптимізація управління фінансовими ресурсами та регулювання взаємовідносин, що виникають у процесі розрахунків між суб'єктами господарювання, для забезпечення їх раціонального розподілу.
- формування фінансової стратегії, спрямованої на забезпечення стійкості та ефективності діяльності підприємства.
- розробка перспективних та поточних фінансових планів, прогнозних балансів і бюджетів для чіткого планування ресурсів.
- прогнозування майбутніх обсягів реалізації продукції, витрат на капіталовкладення, собівартості та інших ключових фінансових показників.
- визначення джерел фінансування діяльності підприємства, зокрема за рахунок бюджету, коротко- та довгострокових кредитів.
- координація діяльності фінансових підрозділів для забезпечення узгодженості дій у фінансовій сфері.

Стабільна фінансова основа дозволяє підприємству інвестувати в створення нових товарів чи послуг, виходити на нові ринки завдяки цінній конкуренції, зміцнювати маркетингову стійкість, розвивати інноваційні напрями, підтримувати інвестиційну привабливість, а також забезпечувати кадрову стабільність через кваліфікований персонал. Це, своєю чергою, створює ефективний механізм управління. У результаті фінансова складова визнається ключовим фактором успіху, адже в ринкових умовах фінанси виступають основним двигуном будь-якої економічної системи.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Фінансовий стан підприємства відображає його спроможність забезпечувати фінансування запланованих заходів. Він включає сукупність ключових складових і визначається обсягом фінансових ресурсів, необхідних для ефективної діяльності підприємства, їх розподілом, раціональним використанням, рівнем фінансової стабільності та здатністю виконувати фінансові зобов'язання. Водночас важливим аспектом є оперативне реагування на зміни у зовнішньому середовищі, що дозволяє підприємству зберігати баланс між прибутковістю та ліквідністю. Такі дії забезпечують формування стійкої фінансової основи та підвищують конкурентні переваги підприємства.

Проведене дослідження дає змогу сформулювати наступні висновки:

1. В ході дослідження було сформульоване авторське визначення поняття фінансового стану підприємства. Так, на нашу думку «фінансовий стан підприємства – це динамічний комплексний показник, що відображає ступінь забезпеченості фінансовими ресурсами, ефективність їх розподілу та використання в процесі виробничо-господарської діяльності. Він є результатом взаємодії внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин, що впливають на здатність підприємства забезпечувати свою платоспроможність, фінансову стійкість і стратегічний розвиток на визначений момент часу. Оцінка фінансового стану включає аналіз ряду показників, які характеризують як якісний, так і кількісний аспект фінансової діяльності підприємства, а також його здатність до адаптації та самовідтворення в умовах змінюваного економічного середовища».

2. Дослідження основних показників діяльності товариства показало, що підприємство є відносно стабільним. Чистий дохід зріс з 34869,8 тис. грн у 2021 р. до 48431,5 тис. грн у 2022 р., але знизився до 42348,6 тис. грн у 2023 р., що свідчить про тимчасове збільшення обсягів продажів із наступною корекцією. Собівартість реалізованої продукції зросла в усі роки, що тисне на валовий прибуток, який знизився з 10152,0 тис. грн у 2021 р. до 6544,1 тис. грн у 2023 р. Загальний висновок щодо аналізу показників діяльності ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК»

за 2021-2023 рр. демонструє, що компанія зберігає стабільні фінансові результати на фоні зростання витрат.

3. Аналіз динаміки та структури активів ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» за період 2021-2023 рр., можна відзначити суттєві зміни, які вказують на активне зростання підприємства. Загальна вартість майна компанії за цей період зросла з 12182,5 тис. грн у 2021 році до 24794,4 тис. грн у 2023 році, що відображає збільшення активів на 12611,9 тис. грн або 203,5%. Такий приріст свідчить про значне розширення бізнесу, збільшення його ресурсної бази та потенціалу для подальшого розвитку. Необоротні активи компанії також показали стійке зростання: з 8764,5 тис. грн у 2021 році до 13375,5 тис. грн у 2023 році, що становить приріст на 4611,0 тис. грн або 152,6%. Оборотні активи демонструють найбільш динамічне зростання: їх обсяг збільшився з 3418,0 тис. грн у 2021 р. до 11418,9 тис. грн у 2023 р., що становить приріст на 8000,9 тис. грн або 334,1%. Таке зростання свідчить про активне збільшення короткострокових ресурсів компанії, що може бути пов'язано з розширенням операційної діяльності та підвищенням обсягів продажів.

4. Оцінка структури джерел коштів, вкладених у майно ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» за 2021-2023 роки, вказує на те, що загальна сума коштів, вкладених у майно підприємства, зросла з 12182,5 тис. грн у 2021 р. до 24794,4 тис. грн у 2023 р. Це свідчить про загальне збільшення активів на 12611,9 тис. грн або на 203,5%. Динаміка фінансування компанії показує, що зростання активів відбувалося за рахунок збільшення як власного, так і позикового капіталу, а також зміни в структурі зобов'язань.

Частка власного капіталу за цей період також зросла, з 38,6% у 2021 р. до 39,4% у 2023 р., при цьому сума власного капіталу збільшилася на 5065,2 тис. грн, що становить 207,84%. Це є позитивною динамікою, оскільки підприємство поступово підвищує свою фінансову автономію і зміцнює позиції за рахунок власних джерел фінансування. Основний приріст відбувся за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку, який зріс з 4496,8 тис. грн у 2021 р. до 9561,0 тис. грн у 2023 р., що становить приріст на 212,6%. Однак зареєстрований капітал залишався незмінним протягом цього періоду, що свідчить про

стабільність базової структури власного капіталу.

5. Показники ліквідності демонструють позитивну динаміку. Коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс, хоча все ще залишається на низькому рівні, що свідчить про обмежену можливість компанії швидко розраховуватися грошовими коштами. Проте коефіцієнти швидкої і загальної ліквідності зростають, що показує збільшення здатності компанії погашати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів.

Однак показник платоспроможності знизився, що свідчить про зростання залежності від зовнішнього фінансування і зменшення частки власного капіталу у структурі активів. Це підвищує ризик фінансової нестабільності при збільшенні боргових навантажень.

6. Аналіз фінансової стійкості досліджуваного підприємства демонструє певні зміни у структурі капіталу та рівні його фінансової стабільності.

Коефіцієнт автономії показує збільшення з 0,386 у 2021 р. до 0,394 у 2023 році, що свідчить про незначне зростання частки власного капіталу в загальному капіталі підприємства. Це є позитивним показником, оскільки підвищення коефіцієнта автономії означає зростання незалежності від зовнішніх фінансових ресурсів. Коефіцієнт фінансової залежності зменшився з 2,594 у 2021 р. до 2,540 у 2023 р., що також є позитивним сигналом. Менша залежність від позикових коштів вказує на покращення фінансової стабільності та менш значну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

7. Оцінка ділової активності засвідчила, що виручка від реалізації за досліджуваний період зросла з 34869,8 тис. грн у 2021 р. до 42348,6 тис. грн у 2023 р. Зростання виручки є позитивним фактором, оскільки воно свідчить про збільшення обсягів продажів та підвищення цін на продукцію, що позитивно впливає на фінансовий стан.

Сума оборотних активів зросла майже втричі – з 3418,0 тис. грн у 2021 році до 11418,9 тис. грн у 2023 році. Таке суттєве збільшення може бути наслідком накопичення запасів, збільшення обсягу дебіторської заборгованості чи інших елементів оборотних активів.

Сума дебіторської заборгованості зросла з 1297,1 тис. грн у 2021 р. до

2214,8 тис. грн у 2023 р. Таке збільшення вказує на менш ефективну політику управління дебіторською заборгованістю, що потенційно знижує швидкість обігу коштів у підприємстві. Сума кредиторської заборгованості зросла на 3904,2 тис. грн, або на 183,5%, досягнувши 8578,8 тис. грн у 2023 р. Це свідчить про значну залежність підприємства від позикових ресурсів, або про накопичення заборгованості перед постачальниками, що може вплинути на фінансову стабільність.

Тривалість обороту оборотних активів суттєво зросла – із 36 днів у 2021 році до 98 днів у 2023 р. Це підтверджує загальну тенденцію до уповільнення обігу активів, що є негативним сигналом і вказує на необхідність оптимізації управління оборотними активами.

8. Загальний аналіз показників рентабельності вказує на те, що підприємство має як позитивні, так і негативні зміни в ефективності використання ресурсів, що вимагає детального вивчення причин коливань та розробки заходів для підвищення фінансової стабільності.

9. Ефект фінансового важеля є одним із ключових показників для оцінки ефективності використання позикових коштів у структурі капіталу підприємства. Він демонструє, наскільки використання боргового фінансування сприяє підвищенню доходності власного капіталу. У випадку ТзОВ «АЛЬЯНС ПАК» аналіз ЕФВ за 2021-2023 роки показав певне зниження цього показника, що свідчить про зменшення вигідності залучення позикових ресурсів для власників капіталу.

10. Напрями поліпшення фінансового стану підприємств передбачають запровадження комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію використання фінансових ресурсів, підвищення платоспроможності та забезпечення стабільного розвитку. З цією метою варто реалізувати наступні заходи:

- оптимізація управління фінансовими ресурсами та регулювання взаємовідносин, що виникають у процесі розрахунків між суб'єктами господарювання, для забезпечення їх раціонального розподілу.

- формування фінансової стратегії, спрямованої на забезпечення стійкості та ефективності діяльності підприємства.

- розробка перспективних та поточних фінансових планів, прогнозних балансів і бюджетів для чіткого планування ресурсів.
- прогнозування майбутніх обсягів реалізації продукції, витрат на капіталовкладення, собівартості та інших ключових фінансових показників.
- визначення джерел фінансування діяльності підприємства, зокрема за рахунок бюджету, коротко- та довгострокових кредитів.
- координація діяльності фінансових підрозділів для забезпечення узгодженості дій у фінансовій сфері.

Стабільна фінансова основа дозволяє підприємству інвестувати в створення нових товарів чи послуг, виходити на нові ринки завдяки цінній конкуренції, зміцнювати маркетингову стійкість, розвивати інноваційні напрями, підтримувати інвестиційну привабливість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 328 с.
2. Бержанір І.А. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. Фінанси, облік, банки. 2014. Вип. 1. С. 43-48.
3. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. пос. К.: КНЕУ, 2005. 588 с.
4. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
5. Гаватюк Л.С, Пілат А.К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С.47-50.
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
7. Денисенко М.П., Зазимко О.В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. *Агросвіт*. 2015. № 10. С. 3-9.
8. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34>.
9. Жукова О.А., Євась Т.В. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства. *Financial-economic and innovative support of entrepreneurship development in the spheres of economy, tourism and hotel-restaurant business: collective monograph*. 2017. С. 489-500.
10. Коломієць Н.О., Павліченко В.М., Коломієць О.П. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. Харків, 2017. Вип. 185: *Економічні науки*. С. 223-230. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/1636>
11. Крамаренко Г. О., Чорна О. Е. Фінансовий аналіз: підручник. К: Центр учбової літератури. 2008. 392 с.
12. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування: навчальний посібник. Київ:

- Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.
- 13.Кремень В.М., Щепетков С. Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 1. С. 107-117.
 - 14.Лахтіонова Л.А. Аналіз платоспроможності та ліквідності суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ, 2010. 657 с.
 - 15.Левкович О.В., Воробйова А.О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. С. 89–91.
URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10307>.
 - 16.Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.01.06 № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>
 - 17.Мосьондз О.Б. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Ефективна економіка*. 2012. № 3. С. 15-19.
 - 18.Мотичко В В. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/2690.pdf>
 - 19.Насібова О. В., Івашкевич І.О. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 30. С. 185-190.
 - 20.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
 - 21.Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 9. С. 92-98.
 - 22.Павловська В.О., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. 2-е вид., без змін. К. : КНЕУ, 2007. 592 с.
 - 23.Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 88-94.
 - 24.Петик Л. О., Фелісеєв В. А. Ділова активність промислових підприємств

- України. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 188-191.
- 25.Петренко В. С., Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. *International scientific journal*. 2015. № 8. С. 139-142.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_8_34
- 26.Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Економічні науки*. 2013. № 4. С. 379-389.
- 27.Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2008. 552 с.
- 28.Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення. *ФІП ФІІІ PSE*. 2010. № 8. С. 188-190.
- 29.Причєпа І.В., Степанюк В.В. Рентабельність як основний індикатор стійкості та розвитку підприємства. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/-handle/123456789/43195/158660.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- 30.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-ХІУ від 16.07.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
- 31.Рудницька О., Біленька Я. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2009. № 639. С. 132-138.
- 32.Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник; 2-е вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2005. 662 с.
- 33.Сметанюк О. А., Причєпа І. В., Білоконь Т. М. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах обмежених обсягів інформаційного забезпечення. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_9_22
- 34.Сподіна А. О., Тарасенко І. О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2022. № 12 (131). С. 24-31.
- 35.Сукрушева Г.О., Ластович І.О. Сутність оптимального фінансового стану підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 23. С. 563-566.
- 36.Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий

аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.

37. Фінансова звітність ТЗОВ «АЛЬЯНС ПАК» Стрийського району Львівської області за 2021-2023 рр.
38. Фінансовий словник-довідник / за ред. М.Я. Дем'яненка. Київ : ІАЕУААН, 2005. 507 с.
39. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 566 с.
40. Череп А.В., Кириченко Л.А. Проблеми визначення фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2008. № 6. С. 233-236.
41. Шаблиста Л. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки. *Економіка і прогнозування*. 2006. № 2. С. 46-57.
42. Шірінян Л.В. Визначення фінансової стійкості страхових компаній і підприємств. *Фінанси України*. Київ, 2005. № 9. С. 70-81.
43. Школьник І.О., Боярко І.М., Дейнека О.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. Київ: «Центр учбової літератури». 2016. 368 с.